

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 9. } డిన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ మార్చి నెల 28-వ తేది బుధవారము } No. 300
సంపుటము ౯ } రుధిరోద్ధారి నామ సంవత్సరము, చైత్రమాస శుద్ధ ఏకాదశి ౧౧. } సంచిక 300

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

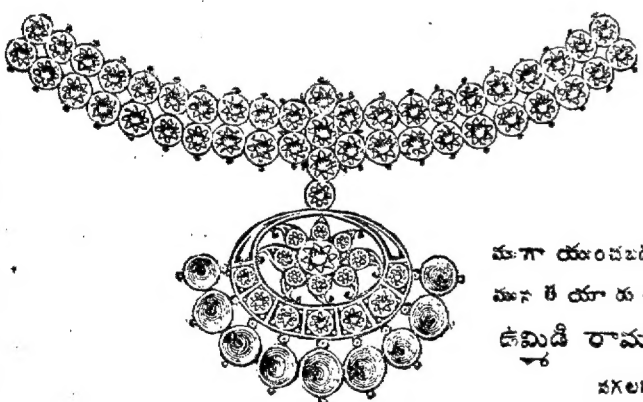
అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము, అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదిగల మాయముగలది. పలుమందులవలన మోసముగలుగను. వంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన జేశమునందంతటను తెలిసివది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు కెట్టివీధి, మదరాసు.

ఇదివరకురాకుండిన ఒకడఫామాప్రదర్శనశాలకుదయచేయుదు

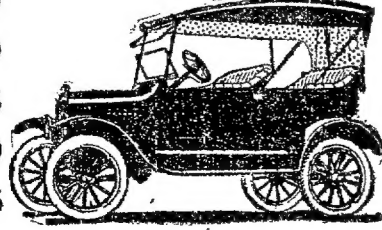
మేలైన పువ్వరాగములు
సవరము బంగారుచేర్చి కట్టబడిన
అడ్డీగలు
ధర రు. 450-500 లు వరకు గలవు.
ఇదిగాక అన్నిరకముల సీమెంట్, సురముబంగారు నగలు అమృతమానవ సిద్ధ మగా యంచుదును. హాజరులో లేనివి అర్జరుయ్యచిన సకాల మనకి యా రుచి నీయవలయును.
ఉమ్మడి రామయ్యకెట్టి, గురుసామికెట్టి, కంపెనీ, నగలకర్తలు, 25, చైతన్యబాదుకోడ్, మదరాసు.

త్వరపడుదు

త్వరపడుదు

వెలులు	హా. ఫోర్డు కారు	ధరలు తగ్గినవి
టూరింగు	16-సీటు బస్సు	3,300
రన్నెజాటు	*ఫోర్డు నన్నుట్రాక్టరు	3,250
ప్లాండ్ల చాసిన్	ఇంగ్లీషు బాడీలు	
టూరింగు (ప్లాండ్లతో)	డెలివెరి ఎస్.ఆర్. మదరాసు	
టూరింగు చాసిన్	కావలసిన వారికి పైషల్	
	బాడీల వెలులున్ను, వ్యవసాయపు ఆయుధముల వెలులున్ను తెలియజేయుబడును.	

యా రోజుననే మీ ఆర్డరును మాకు పంపును. మాద్వారా కొనిన ఎడల మీకు ఎక్కువ సదుపాయము కలుగును. (598)
మోటార్ అందు జనరల్ ఇంజనీరింగు కంపెనీ, బెజవాడ సబుడిల్లు:— కృష్ణ గుంటూరు జిల్లాలకు

మిక్కిలి చిన్నదైనా! అతి సాగైన దయ్యముగలది!!

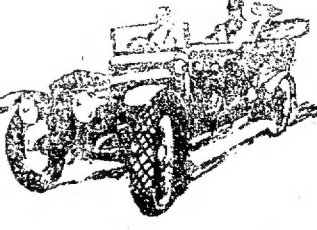
శ్రీ, పురుషులు ధరించుకొనుటకు తగిన రోల్లెర్ గోల్డు జేబుగడియారములు

రోల్లెర్ గోల్డు మండేలి గడియారము:— 3 సం॥రముల గ్యారంటీ ప్రకారముతో వంపబడును. మా స్వంత అర్జరుయ్యచిన చిన్న కాయలచేసి వంపబడినది. కొన్ని మాత్రమే నిల్వయున్నది. దీనిని చేతిలో ధరించుకొని ఎంత కఠినమైన పనిచేసినను ఇదిపోక గర్హింపదు.

కాలమును చూపును. గుండ్రమైన రోల్లెర్ గోల్డు మండేలి గడియారము (జేస్ లెట్)తో సహా రు. 8 లు. 2-4 మూలలు అడచుచున్నది. గోల్డు సహా రు. 9 లు, 3. 8 మూలలు 1 లు అడచుచున్నది. గోల్డు సహా రు. 10 లు అన్నిటికిని తహబుఖ్ కృత్యము. క్యాటలాగు హాజరులేవు. పోల్ ఏజంటు—సారథి, అందు, కో. తపాలపెట్టె, నెంబరు 1202, బి. పి. బి. మద్రాసు.

మాడరన్ మోటార్ పాఠశాల

రెండుమాసములలో మోటార్ బుద్ధి వదులుదు, ఏ భాగమును ఏయే పనులు చేయవో మున్నగు విషయములు తెల్లను చేర్చుచును. యితర విషయములలో వాయుము— మాడరన్ మోటార్ పాఠశాల
The Modern Motor Institute 1/34 Broadway, MADARS

శ్రీ హనుమాంబ సహాయం.

శ్రీ కన్నకాపరమేశ్వరి దేవస్థానము వద్ద రా ధర్మములయొక్క రవు శే లవుల సంక్షేపము 1922-వ సం॥

సం.		జమ వివరము	1922 సం॥ జనవరి మొదలు డిసంబరు ఆఖరువరకు			సం.	ఖర్చు వివరము	1922 సం॥ జనవరి మొదలు డిసంబరు ఆఖరువరకు		
(1)	ఇరువు ప్రారంభము:—					(1)	అడ్మినిస్ట్రేషన్:—			
1	పర్వమంటు అడ్వాంసు:—					ఎ	కమిటీ ఆఫీసు:—			
	(ఎ) భూమి కర్రగారితం	...	809	0	0		1 శిబ్బందిఖర్చులు	...	7405	1 1
	(బి) నాణ్యతరహా	...	6	0	0		2 బోజనఖర్చులు	...	606	4 0
	(సి) మరలము	...	100	0	0		3 కెలిగ్రాఫ్ ఖర్చులు	...	225	0 0
	(డి) హెచ్చి పండిట్ కరణం	...	100	0	0		4 స్టేషనరీఖర్చులు	...	204	15 8
	(ఇ) హెచ్చి ముద్దరకరణం	...	10	0	0		5 అచ్చు వేయుఖర్చులు	...	877	0 0
2	ఫ్లోటింగ్ అకౌంటు:—						6 ఆడిట్ పిజ్జా	...	450	0 0
	(ఎ) ఇంపీరియల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా	...	1908	14	1		7 కంటింజెన్సీ	...	828	1 8
	(1) కామిటీపరు కరణం	...	2857	9	6					
	(2) భర్తకర్తగారి కరణం	...	14423	11	10	బి	కొత్తాల్ మార్కెట్టు:—			
	మొత్తము...	19716	3	5			1 శిబ్బందిఖర్చులు	...	5707	18 8
							2 కుప్పవాణిఖర్చులు	...	1190	0 0
							3 మార్కెటు లై సెన్సు పిజ్జా	...	750	0 0
							4 దీపాలు వెలుగుఖర్చులు	...	812	2 9
							5 అక్రమ సాధనఖర్చులు	...	126	0 0
							6 బిల్ కలెక్టరుకు బ్రాండులు వ్రాసుకుంటున్నవి	...	552	0 0
							7 కంటింజెన్సీ	...	250	0 0
(2)	ఇండ్లు అంగళ్ల యొక్క కాదుగలు					సి	సెవర్ గార్డన్:—			
ఎ	నిలువ బాకీలు:—						1 శిబ్బందిఖర్చులు	...	20	0 0
	(1) కొత్తవార్ల మార్కెట్టు	...	1991	15	9		2 కంటింజెన్సీ	...	12	0 0
	(2) బైటిసాత్తులు	...	383	0	0					
	(3) పునః ప్రింటింగ్ సాత్తులు	...	57	8	9	డి	పునః ప్రింటింగ్:—			
బి	కరెంటు, బాదుగలు:—						1 శిబ్బందిఖర్చులు	...	192	0 0
	(1) కొత్తవార్ల మార్కెట్టు	...	41611	1	7		2 ఇతరములు	...	28	2 0
	(2) రోడ్డుకైదు చిల్లరకరణం	...	10.76	18	6					
	(3) బైటి సాత్తులు	...	31334	0	0		మొత్తం ...	19216	9	0
	(4) పునః ప్రింటింగ్	...	514	2	8					
సి	ఇతర బాదుగలు:—					(2)	దేవస్థానం:—			
	(చెట్ల గుత్తవర్గాలు)	...	110	0	0		1 శిబ్బందిఖర్చులు	...	1868	18 4
	(1) వ్యాపారపాడి	...	195	0	0		2 నిత్యపూజాఖర్చులు	...	2009	15 6
	(2) చేతుపట్టు	...	708	10	11		3 సర్వత్రాఖర్చులు (1921-1922)	...	17822	8 0
	(3) ఇతర వసూలుములు	...	87162	4	9		4 ఇతరపండుగలు	...	705	1 8
	మొత్తము...	87162	4	9			5 వాహనములఖర్చులు (సింహవాహనము)	...	2594	14 8
							6 యెలకెక్టిక్ కరెంటుఖర్చులు	...	1304	9 0
(3)	నడ్డీలు:—						7 కంటింజెన్సీ	...	117	5 6
ఎ	ఇంపీరియల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా కరెంటు అకౌంటు	...	89	2	0					
బి	గవర్నమెంటు ప్రాసోట్టు	...	2471	18	0		మొత్తం ...	26418	2	10
సి	మునిసిపల్ డిపార్టుమెంట్	...	1097	4	0					
డి	గవర్నమెంటు 6 పెర్సెంటు బాండ్లు	...	6184	10	0	(3)	అన్నసత్రము:—			
ఇ	అక్సిడెంట్ పుష్ప డొనేషన్ గా కచ్చిన గవర్నమెంటు ప్రత్రములు	...	247	8	0		1 శిబ్బందిఖర్చులు	...	1477	1 4
	మొత్తము...	9990	5	0			2 బోజనఖర్చులు	...	8158	5 11
							మొత్తం ...	9635	7	3
(4)	అప్పులు:—					(4)	ఇతరసత్రములు:—			
	కోర్టు డిక్రీల మూలకముగా	...	164	2	9	ఎ	రామానుజకూటము:—			
	కోర్టు కర్పణల	...	109	12	0		1 శిబ్బందిఖర్చులు	...	181	6 0
	మొత్తము...	273	14	9			2 కంటింజెన్సీ	...	181	11 6
(5)	డిపాజిట్టు:—					బి	వ్యాపారసాధి:—			
ఎ	యిండ్లు అంగళ్ల బాదుగలకొరకు	...	1218	0	0		1 శిబ్బందిఖర్చులు	...	112	0 0
బి	పుష్ప అంగళ్లు, బండ్లగుములు, ఇతర మరలములు	...	1726	0	0		2 గండిపోషనముకు ఖర్చులు	...	180	14 9
	మత్తు గుత్తవులకు గాను	...	1726	0	0	సి	పెద్దమొట్టు:—			
	మొత్తము...	2939	0	0			1 శిబ్బందిఖర్చులు	...	180	0 0
							2 కంటింజెన్సీ	...	27	8 6
(6)	అడ్వాంసు వసూలు చేయబడినవి:—					డి	తిరువత్తియూరు:—			
	...	...	41	0	0		1 శిబ్బందిఖర్చులు	...	72	8 0
(7)	విక్రయములు:—						2 బోజనఖర్చులు	...	212	5 2
	(1) భూమి విక్రయమునల్ల	...	233	0	0		3 కంటింజెన్సీ	...	16	11 0
	(2) చిల్లరసామానులు వగైరాలు	...	323	8	6		మొత్తం ...	1145	0	11
	మొత్తము...	561	8	6	(5)	వైద్యశాల:—				
							1 శిబ్బందిఖర్చులు	...	8268	15 2
(8)	మిసలేనియస్:—						2 మందులు	...	1457	9 1
ఎ	అమూర్ కేడిక్ అనుబంధికి మరలము కాల్సా	...	0	0	0		3 అచ్చు వేయుఖర్చులు	...	90	0 0
	చేపన్ వారు ఇచ్చు ద్రవ్యసహాయం	...	0	0	0		4 కంటింజెన్సీ	...	892	8 6
							మొత్తం ...	5208	11	9

సం.	జమ వివరము	1921 సం. జమ వివరము మొదలు డిసంబరు ఆఖరువరకు			సం.	ఖర్చు వివరము	1921 సం. జమ వివరము మొదలు డిసంబరు ఆఖరువరకు		
వి	కానుకలు, యానాములు				(6)	విద్యాభివృద్ధి:—			
సి	(1) పెండ్లికోరకు ...	10	8	0	ఎ	వైశ్యవీదలకు సెకండరీ పాఠశాల:—			
డి	(2) సమాధి యంత్రములు ...	128	4	0		1 శిబ్బందిఖర్చులు ...	2760	11	8
డి	అంగళ్ల యానాములు ...	8225	0	0		2 ఇంటిపాడుగ ...	1200	0	0
డి	వైశ్య సెకండరీ పాఠశాల విద్యార్థుల జీతము					3 పుస్తకములు, మ్యాపులు గణితఆయుధములు			
డి	మలన జమ ...	509	12	0		ప్రైజులు వగైరా లెవలము	498	4	5
డి	వైశ్య హోస్టల్ విద్యార్థులకు యల్పక				వి	వైశ్యవిద్యార్థుల సేతుపట్ల హాస్టల్:—			
డి	దీపముల కలెంటుచార్జీ వసూలు ...	297	0	0		1 శిబ్బందిఖర్చులు ...	1271	5	0
డి	జీవసానం వుండిన గౌరాలకు ...	72	12	0		2 ఎల్కట్రిక్ కలెంటుఖర్చులు ...	478	1	0
డి	వైశ్య హోస్టలుకు డౌనేషన్ ...	2000	0	0		3 పర్మిషన్ కోసుగోలు రిపేరుఖర్చులు వగైరా ...	871	14	1
	మొత్తము...	6341	4	0		4 కంటింజెంటు ...	128	10	9
(9)	ధర్మకర్తగారు యిచ్చిన లెక్కవలన జమ ...	18566	10	3	సి	వైశ్యవిద్యార్థులకు స్కాలర్ షిపులు, పుస్తకములు,			
					డి	పరీక్ష, పీజులఖర్చులు ...	8049	2	0
						బాలికాపాఠశాల గ్రాంటు ...	125	0	0
						మొత్తము ...	14851	0	6
					(7)	మరమత్తు:—			
						1 శిబ్బందిఖర్చులు ...	709	10	3
						2 కంటింజెంటు ...	104	6	0
						3 మరమత్తులు, కట్టడములు వృద్ధిచేయుటకు ...	4828	0	7
						4 కొత్తకట్టడములు ...	4420	9	9
						మొత్తము...	10062	10	7
					(8)	పన్నులు:—			
						1 అంగళ్లకు, ఇండ్లకు ...	18200	8	8
						2 అధికనీళ్లకు ...	740	0	0
						మొత్తము...	18940	3	8
					(9)	మినలేనియస్:—			
						1 సర్కిస్ పెన్షన్ ...	100	0	0
						2 వైశ్యవీదలకు రొక్కసహాయం (ప్రతిమాస పెన్షనులు) ...	5247	14	0
						3 S. P. C. A, పింజరాపాల్, శ్రీనివాసరావు			
						A. V. M. C. W. C. మాసచందాలు ...	2100	0	0
						4 ఇతరయినాములు ...	1508	0	0
						మొత్తము...	8950	14	0
					(10)	కిపాసిలె వాపస్ ...	1142	0	0
					(11)	అఫీసు శిబ్బందీల అడ్వాంసులు ...	49	0	0
					(12)	ఇరువు ఆకరున:—			
					ఎ	పెర్మనెంటు అడ్వాంసు:—			
						1 ధర్మకర్తకు ...	300	0	0
						2 క్యాష్ డిఫరెండ్ ...	6	0	0
						3 మరావువద్ద ...	100	0	0
						4 హెడ్ పండితులవద్ద ...	100	0	0
						5 హెడ్ మాస్టరువద్ద ...	10	0	0
					బి	ప్రోటిగ్:—			
						1 ఇంటిరియర్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా కలెంటులెక్క ...	3370	7	10
						2 క్యాష్ డిఫరెండ్ ...	2516	2	6
						మొత్తము...	6402	10	4
					(13)	ధర్మకర్త అడ్వాంసు అకౌంటు			
						లోగడ నిల్వపైకం సహా ...	123669	11	0
						మొత్తము ...	240692	2	8
	మొత్తము ...	240692	2	8					

P. S. Jumbulingam, P. Narayanaswamy Moodaliar,

Assistant Secretary.

Secretary.

Examined and found correct

MADRAS

24-3-23

24-3-23.

24-3-23.

CORNELIAS LOGAN & Co.,

Chartered Accountants. 24-3-23.

శ్రీయుత మగనలాలు గాంధీగారు

నబర్బరీ సర్వోగ్రహశ్రమము - 1928 మార్చి 21 - నిలువయున్న వశుకునూలు

శక్త్యాటకములోని నూలు

కర్నాటకమునందలి నూలునుగూర్చి మూడవ ప్రకటనమును వెలువరించిన పిమ్మట అనూలు జాత్యమును భరలను తెలుపవలె ననియు, సమాచాలనుపంపవలెననియు కొందరును, నూలుకు ఖరీదుకు పంపవలెనని కొందరును వ్రాసినది. తేము కర్నాటకమునకు వ్రాసినది 6-1-2 నులు పొదుగుగలనూలునుట్టులవారు తెండుకట్టులు కట్టివేసిరి. అచట నూలువదుకువారు 'వార్షి' గా వడిక వరు నాని 'హంస్' గా వడుకరు. తినికలన కంబరు జాత్యము కట్టుటకును మూలియుచ్చుటకును మంచిసౌకర్యము కలదు. తాము వడికిననూలు జాత్యమును వడికినవారు తెలిసికొనినచో కొనువారు వానిని కొనగలవ విలువయు.

ఒక్కోకావుత్తు 820-830 చాకములుంటును. వాని పొడుగు 6-7 అడుగులుంటును. నూలు తెండురకములాగా నున్నది. ఒకటి 12½ నంబరు (కాంటు) రెండవది 14 నంబరు. ఒక కత్నాటక నేరు 20 తులముల తూనిక యుండును. 12½ నంబరు నూలు ఒక నేత ఖరదు 0-10-9 లు 14 నంబరునూలు ఒక నేత ఖర 11 అణాలు. పొకింగు దూలిమున్నగు కన్నులు 0-12-8 లు అయినవి. రైత్యులు దీనిని తు 4-4-0 లు అయిరి.

నూలు బాగుగానే వదిలితిగాని ప్రతిశాల వానిరకము.
వంశిరకము ప్రతివిప్రచో కత్నాటకమున నిగను నాల
వంశిరకమునూలు వయోతగును. నంబరవాణ్యము కట్టరలెనంటె
840 గజములు ఒకపడుగు. ఒకపాను గుండుకు ఇంతపాదుగు
పడుగు తెల్ల చూసివ జన్మ నంబరులని లెక్కలవరలెను.

12½ సంవత్సరములు పనుగులో 884 దారములు బిగ్గివి. ఒక దారము తాడుగు 6½ గజములు గాన అన్ని దారముల మొత్తము తాడుగులొత్త 5212 గజములు. దీనిని 840 చేత భాగించినచో మూడు 6½ లేకును. అది పాసి ఎత్తు తూనిక వచ్చిన 6½ సంవత్సరముగాని అరతాను తూనికతో వచ్చినందున 12½ సంవత్సరమునది. కుండపగ్గము (14 సంవత్సర) లో 828 దారములు బిగ్గివి. దారము తాడుగు 6 గజముల 2 అడుగులు. తూనిక 19 తులములు వచ్చినది. గాన పెల్లెక్క ప్రకారము 14 సంవత్సర లేలినది.

ఆకృష్ట పనుగు (వారు) లెట్లు కొద్దికాలా వేరకు
చున్నారు. అవసరాలను (ప్రాంతమున 20, 25, 30 Xములు
పొడుగునాన ఉండును. కొన్నిచోట్ల చిన్న నైజావానిన కట్టింపు
పొడుగునాన ఉండునని చెబుదురు.

కర్నూటకమువారు హంస్ పద్ధతిని నూలు తయారచేసి కస్తూరి ఇతర రాష్ట్రములకు పంపుటకు కాల సమపాతముగానుండును. ఈవర్షుల పద్ధతి నున్నదానినే కొడవలచిన వారికినూత (కట్ట) పేరనిమిత్తము హంస్నుచూపింకూడ వారె మగాన కర్నూటకము మాన్యును రాష్ట్రములవారు అనగా యితర రాష్ట్రములవారికి నూలు విక్రయింపగూడవారు 'హంస్'గానే వదిలివెచ్చిన మంచిది.

తేజమునందంటిను హంటలలోలర ఒక్కరిగానే యుం
దిన చాల హాక క్కము కలుగును; అప్పుడు వడుగు
నూలుకు మిల్లునూలుకు భేదము స్పష్టముగా
కనబడును. మిల్లునూలు ఎత్తును 4½ అంగులు చుట్టుకొలర
(సర్క్యుంఫరెన్స్) కలిగియుండును. వడుగునూలు 4 అడుగులు
మాత్రమే చుట్టుకొలర కలిగియుండకలెను. ఖచ్చదవిద్యాలయము
న ప్రతిచాట్టమునకును ఒకరీతి వుండును దానివీటిగ్గర యందును
మీద అచటిగూడలుండును. రీతిచుట్టుకొలర కి అడుగుల 11
అంగుళములు. వెదురుకట్టరీత్యును వాడుచారుగూడ వాని కింక
చుట్టు కొలర కే ఏర్పర చిన చాల సదుపా
యముగా నుండును. అప్పుడు సంబరును తెలిపి
కొనటకు చాల సులువు ఏర్పడును. ఒక రీతియొక్క రొక్క
లను నాకముతో కాక నెదురుముక్కలతో కలిపిచో హంటు
కొలర ఒక్కరిగా నున్నను అట్టి రీతిమీద 16 చుట్టునూలు 21
గజములగును. అది 840 గజములలో 40-వ వంతు. 16 చుట్టు ఒక
తులము తూరికవచ్చినచో జూనివలగు ఒకటివ వంబరగును
అటులే ఒకతులములో ఎన్ని 16 చుట్టు వచ్చిన అప్పుడూ
గును. 840 చుట్టు ఒకహంటకు చుట్ట వలెను. ఇది రీతి చుట్టు
గల యాదేని తీసును వెదకజితారముతో కట్టుచుండలెను.

చారముకొన బియ్యమునకులగా తెంతుకొనలను కలిపి మిడితే
యకలెను. ఇట్లు చేసిచో వ్రతన ఒక కొన తెగిపిచ్చు దొరక
నపును క్రొత్తధారమును మలచుచుగా తీయవలెను. చాంత
చియ్యబడి పోవుండ నుండును. కడుగు చుట్టలో చాల అలస్యము
లేకుండ పోవును.

హాంతులకారములను మరల విప్పి చుట్టుటలో నిపుడు
కొంత చిక్కకలుగుచున్నది. ఇట్లు హాంతులన్నియు
సహజకాలికగా నున్నచో యీ యిబ్బంది తేరుండును. మూలి
తగ్గున చాలచుండి నూలు బడుదుటకు వచ్చెదరు గాని దారము
తక్కువ ట్రెసిపోవుట హాంతులపని చాలనయ్యగా నుండుటకలక
మరల వెంటనే మనవివేయించుటకు.

హామిని సహజముగా మమ్మల్ని నాలుకచేరిన
వాటి కూలిని స్వయంచుట నూడ చాల నుభయగును. ఒక
లీనిని దానముల కత్తులవారు తెక్కబెట్టుమమ్మ చాతన,
అదియే తనిఫ్ఫి కలిమిమీద నగును. నూట సంవత్సర నిమగ్నముగా
చెప్పవచ్చును. ఒక పొదలో పది ఎత్తువరకుగా నుండునా
అపు వసంబదగును.

వాక్య యొక్క పాదుని కవచ్చు కరకు యచ్చివనో
 వాని కంత నూలువానిలసినిదులపరమగా చెప్పకచ్చును. ఇట్టి
 ద్వివి నసి తెచ్చుటకు నేత పరివాంధ్రుడు నూలు నిచ్చుటతో
 వాడు నూలు కపరానిచెదరేమో అని భవవదన నకపరమంత
 దు గాన హంత తొక్కకోలరగా నుచ్చో యిట్టి గొప్పలాక
 మూల చాల కలుగును.

తమ జియ్యతు జాలినంత మోటును గాని ఇతరచోట్లకు ఎగుమతి చేయుటకు కూడ జాలినంత మోటును గాని వశపెంచు వా రీనూచనటను క్రద్ధనా ననుసరించివలె న్నవేళ ఉద్వృథిము ముద్రకుగా కొనసాగును.

నూలు ఎంజనీరీ చేయడానికి 5 లేక 10 పాదుల గూర్క
ముఖల నూలు పోక కట్టగాకట్టి చురలో వానిని ((పెను)) పో
క గురతెను. అట్టి చురలను చురక చేకము
లోనే రమాడు చేయించవచ్చును. ఇందువలన కాలాధమ
లగును. నూలు కాగుగా నుండును చిక్కబడదు. తెగిపోదు,
తైలలో పుట్టుకు నులుకగనును. రైలులో బండిలో పోనితె
చుట్టుకూడ సాధ్యపడదు.

అ మేలీలో ఆదనపునూలు

కథివాడ భిక్షువు కార్యాలయమువారి ప్రధాన స్థానమున
అమేలీలో కాలనూలు నిలవచేయవచ్చు. అచట 20 వేల
పానల తూనికగల నూలున్నది. అదియంతయు క్రీ, 6 నంబర్
నూలు. దానిని వాణిజ్యరీతములుగా విభజించి ప్రస్తుత 10
పానలూ కంటే ఎక్కువ కట్టించినాడు.

ధరలవివరము

మొదటిరకము ముద్రలు (40పానులు)	రూ 40-0-0
రెండవరకము	రూ 26-0-0
మూడవరకము	రూ 22-0-0
నాలుగవరకము	రూ 20-0-0

మొదటిరకము కేంద్రరకమనూ అంశీకరణ, విశ్లేషణ, వర్ణనలు మున్నగువానికి పనికివచ్చును. మూడునూ అంగుల రకముల నూ అంశీకరణ నవారణ, విశ్లేషణ మున్నగువానికి పనికి వచ్చును. డాక్టర్ల ప్రత్యేక చంద్రరాయుగారి పుస్తకమున నాడు అంశీకరించి అనూలుకు వేకియరంగులు వేసినచో చాల అంశ ముగా నుండును చాలచాలము ముచ్చును.

వారో బండిల (చెప్పిరి) మరయల్రెమనమనూ
 వచ్చువలదిరి దానివల 140 రూపాయలు చెప్పిరి. మాకు ఎను
 చుతి యేగోద వారి కేవలము బాబు తిరుమల క్రమగానుండును.
 ఇట్టివర లెక్కచెప్పెన వయారసుబ్బయ్యో ఆ స్థలము. శ్రీవై
 ధురవల తెలుప గూరెదము.

[illegible]

ఈ ఆత్మార్పణం కనుకనే జర్మనీ, గారడీ, రోషాక్షుప్తి, హస్తాక్షుప్తి, ఇంట్లోను ఇంట్లోను ముగియకావు. ఈ ఆత్మార్పణము, ముగియకాదు, అమెరికావారి వీట్లతోక తమ హేలు విచిత్ర విహేవవిధ్యలు కలవు. ఇంతే గాక మనుష్యుని హేలుమహేయులు, మనుష్యుని చెట్టును పుట్టింతులు, హేలుతో హేలుతోనుకుట, శరీరములేని తలకాయచేత హేలులాంటినుట భూమిపైన గలమనుష్యులైన గారిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్చుట హేలులగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన ఆత్మార్పణముగా మేజిక చేయగలరని వ్యూహంబు అయ్యుచున్నాను. దీని కౌరూ 4-0-0 ల. (21238-9) ని. 4-0-0. జనానందబాబుగారు. పెరిస్, గుంటూరు జిల్లా.

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

మొదట అనుభవోద్యమము 800 చిత్తులను తెలుపు స్థితికింకను
 ప్రతియొకట నుండవలసి అందుచేయవలసి 1: 1-4-0
 (2) 0-8-0

(6) ఆంధ్రప్రదేశ్ సర్వేయము:— వ్యాఖ్యలను రాష్ట్రపతి కాపాడు
కొను మార్గములను చూపించును, తప్పక చదువ దగినది
1 క 0-6-0   ఎమ్ 0-4-0

అయ్యుత్తరవంశిక:—ఆర్యోక్త్యై నైద్యై, కారీక, నిధాన
వస్తుగుణ, చిత్తస్య, మొదలగునవి వ్రాశుచు నైద్యపురికి.
హరిది యుచితము చందా రు 2-8-0
పైకిని ఏకకాలముందు శోభనపాఠికి 8-12-0 లకు పంపెదము
ఇందు రేరుగంధముండులి, పెరిచేమి. (నెల్లూరు జిల్లా.

ది మద్రాసు అండ్ సదరన్ మరాఠా
రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లీషులో ఇంకా స్పష్టము చేయబడినది.)

మార్చి 30 వ తేదీ నుండి ఏప్రిల్ నెల
2 వ తేదీవరకు ఆదివారమునాడు, తదిమ సెలవు
దినములందు యోగ్యతారము రాయపురమునకు,
రాయపురమునుండి బండ్ల రాకపోకలు గలవో ఆ
ప్రకారమే ఉండునని తెలుసుకొనవలెను.

కావలెను

విజయనగరములో నున్న మునిసిపల్ హిందూ కాలిరా
పాతకాలట ప్రధానోపాధ్యాయురాలు పదవికి ఒక రిజిస్ట్రేషన్
నెకండర్ నేను ఉపాధ్యాయురాలు కావలెను.

శేల 1 కి జీతము రూ 40/- చొప్పున యివ్వబడును. వక
ఖాస్తులో (1) వడలి, (2) వాటి, (3) ఏ తరగతివరకు చదివి
యూన్నది, టెక్నికలు యోగ్యత, యితరవిషయములు, (4) ఇది
వరలో ఎచ్చటనైనా ఉద్యోగము చేసేయొన్న ఆ వివరములు
మొదలగువిని తెలుపవలెను.

1923 సలారం ఏప్రిల్ నెల 15 వ తారీఖు అయిన పిమ్మట వచ్చు దరఖాస్తులు ఆంగీకరింపబడవు.

మనసిపల్ ఆఫీసు } డి. సుబ్బారావు,
విజయనగరం, 19.10.23. } ఛీఫ్, మనసిపల్ కార్పొరేషన్.

శ్రీమదాంజనేయస్వామి శతకము

బ్రహ్మచారి ధర్మవరం. కృష్ణమాచార్యులు

రోషనారాశివజి

అను నాటకము వెల రు 1-0-0

వలయువారు బల్లారి, రమాచిలాస ప్రెస్సునకు
| వాయనగును.

రత్నపురుషలేఖ్యం

మధ్యాహ్నములకు, అతిసంఖ్యకములకు ఇతర కారణముల వలన, కలిగిన శుద్ధనష్టమును పోగొంది ఇటువంటి బాగులేరును. ఈ చూలికానుమైన తెలియనివా రుడేరు. విశేషించి వ్రాచిన నకు నరము లేదు. శ్రీ 1-3 రు 3-4-0 అం.

శుగ్రోగనివారిణి లేహ్నం

అన్ని విధములకు కనలను అమ్మరముగా కడుక్కును శా.ర 1-8-0

భూభిక్షానుభవ్యకాల, రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

జాబులు

విలేఖరులకు సూచన

ప్రతికల్ప ప్రకటనాధము పంపబడువా రలు స్వకీయవిలేఖరులును ప్రత్యేక విలేఖరులును నితరు లును గూడ తెలుగుననే కాగితమున కొక ప్రక్కను మాత్రమే విడివిడిగా తెలియునట్లు వ్రాసి పూర్తిగా సంస్కృతమును విలాసమును (అడ్రసును) తెలుపుచు పంపినగాని ప్రకటింపబడదు. వార్తలను పంపగ నా ముగా వ్రాయవలెను (అం. ప. సం.)

* * *

1. తలుపు స్వకీయ విలేఖరి, తాపీబాద్ ఉపన్యాసము, తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలు, ఖద్దరు నిలయం సంతకము లేదే జూదాలేదు గాన నీ వార్తలను స్థాపయించు లేఖ వ్రాసినగాని ప్రకటింప పిలువదు (అం. ప. సం.)

2. పేజీ అబ్దులుకరీంసాహెబు, ఎస్. టి. రామయ్య నెట్టిగార్లు మార్కాపురం— మీరు శివ్ వేంకటేశ్వరయ్యగారి పేర్ గుంటూరుకు వుత్తరం వ్రాయగోరవద్దు. ప్రతికల్ప ప్రక టించిన ప్రయోజనము లేదు.

3. మంత్రులమామలూరినను తెలవాడ తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు ఎన్నికలు, ఇప్పటి జనల వివేచనలు, తిరువూరు తాలూకా అప్పియ్యలముదాను పబ్లిసిటీకోవారి కొకపాపి. శ్రీ జగన్నాధానందస్వామిలవారు, ప్రేమ, అమూల్యమైన వస్తువుల హరించుట, శ్రీ. పి. వి. ఎం. వాయకరుగారి ఉచ్చారపు రంగములు, బాపట్ల పీఠి రామకృష్ణయ్యగారి లేఖ, బ్రాహ్మణే సోద్యమ న్యూనత, మట్లాసు యూనియన్ బోర్డు, ఆద వారి వార్తలు (15-3-23), పొన్నూరు హిందీ విద్యార్థి ధూలి పూడి, కెనుగొండతాలూకా బోర్డు ఉన్నత ఎన్నిక, దేవాదాసు ధర్మాదాయములు తెలుగుపిటివారి నివేదిక శ్రీ వైష్ణవ శ్రీతి కా సంపాదకుడు, బండరు ఆంధ్రజాతి శుభకాల గాంధీవాసం పద్యములు, నందూరు గాంధీ స్తోత్రపద్యములు, ఇంద్రజాలి కుడు పద్యములు, తాళ్ళపూడి శ్రీ పరశాలయము గ్రంథము కాం గ్రామ పని— ప్రకటింపబడవలదు చింతించుకొన్నాను.

4. పసుపులేటి వేంకటసుబ్బయ్యగారు పునులూరు. మీ రు మరల వ్రాసిపంపి కాలోచింపబడును (అం. ప. సం)

సారస్వతసర్వస్వము

జూను నెల మొదటివారమునుండి వెలువడవచ్చును 23 సం॥ మార్చి 23 తేదీనల యాంధ్రప్రతికయందు శ్రీచేయరమాడి కేషగిరాపు గారిచే వ్రాయబడిన వాటక సర్వస్వ మను లేఖను జూచితిరి. ఇట్టిప్రయత్న మొకటి నేను చేయవలసి యున్నాను. ఇంతమాత్రమేగాక యే పుస్తకమొకకు ముద్రితిమే వెలువడిన వెంటనే గ్రహించి తగు పండితులచే విమర్శన చేయించి మంచిచెడ్డలను ప్రకటించు చుందును. (అంధ ప్దశలి లక్షణము, ప్రాకృతపోషణము, భాషాప్రకటనము, కేయ్య మొదలయిన యన్ని విషయములు పూర్వముగ నిష్పాక్షికముగ విమర్శింపబడుచుండును. ఈ సర్వస్వ మొకమాసప్రతిక రూప మున వెలువడుచుండును. లాభము కోరకయే ిట్టిపుస్తకము ప్రతిక ననుభవించుచుండును. ఇట్టిప్రతిక మనభావ ందు లేదను నమ్మకముతో, యాంధ్రభాషయందు బయలుదేర గ్రంథములు ప్రాకృత స్వరూపము నిలువజేయుట కిట్లు చేయ సంకల్పించితిని. ఈ ప్రతిక బహుళం జూకొనెల మొదటివారమున వెలువడ జేయ యత్నించు చున్నాను. సమర్థులగు పండితులను సమకూర్చి తగుకృషి చేయుచున్నాను. దేశీయము తెల్లను నాయా సదుద్య మును దోడ్పడి వాడుకభాషను గురించెదరని నమ్ముచున్నాను. ఏలూరుపాటి రామభద్రచయనులు.

ప్రజలకొక విజ్ఞప్తి

కొలదికొలదికొలది కొరకు ప్రచారమునకొక ప్రత్యేకముల నుండి మాకుమేకపరిచయముగలవారైన నాధ్యక్షకమింకని యెడల ఎన్ని దినముల కొరకై వారు ప్రచారమున కొరకుచున్నా కో అన్ని దినముల పూర్తివేతనలను, ప్రచారమున మార్గవ్యయము కొరకు 10 రూప్యములను తీసికొనబడును. కాశ్యపపంథులు, తదితరసంఘములు వీనియం దేదియైనను బాధ్యత వహించినవార ప్రచారమున కొరక, ప్రచారమున వేతన

మును (ఒకమాసమున కగునది) మార్గవ్యయమునకై 10 రూప్య ములను తీసికొనబడును.

యావ్యయము ముట్టినప్పటికీ పదునైదు దినములలోపుగ ప్రచారమును పంపబడును.

ఏకేంద్రస్థానమునా వైసను తమప్రచారమున యెడల అసంతృప్తులై వేయప్రచారమున కొరక కనీసము పదునైదుదిన ములలో కార్యాలయమునకు తెలుపవలయును. ఆరె.డవప్రచార మన కనుమార్గవ్యయమును వైతము ఆ కేంద్రమునాతే భరింపవలసి యుండును.

ప్రచారములు కార్యాలయమున సిద్ధులైయున్నాను. ప్రచారముల గోరువారు కార్యాలయముతోను తర్జునములకు సలబునగు గాన! ప్రచారమునకు 25 రూప్య వేతన మివ్వవలసి యుండును. ఈసమయమున నుత్తరభారతీయులు, ప్రచారములు లేకు.

రాంధ్రహోసే

ఆంధ్ర హిందీ ప్రచార కార్యాలయము, నెల్లూరు.

ప్రజాప్రతినిధులు - జమిందారీ గ్రామోద్యోగులు

మద్రాసు కానసభవారు బడ్జెట్ ధనవ్యయములను గురించి, 12-3-23 తేదీన జరిగించిన కానసభలో, శ్రీయుత బి. మనుస్వామి వాయుడుగారు రయితువారి గ్రామోద్యోగు లకు యివ్వవలెను జాస్తిలేఖములు, ప్రకాశము, జమిందారీ గ్రామోద్యోగులకు గూడా జీతములు యివ్వవలసినదిగా కోరిన మీదట, దొరతనపువారి రివిన్యూభ్యుధు, రైతువారి గ్రామో ద్యోగులు చేయుచున్న కలులు చాల అధికముగా యున్నవని యును, అట్టికలులు జమిందారీ గ్రామోద్యోగులకు లేవనియును, అందుకల్ల యెక్కువ జీతములు యివ్వవలసిన ముందరిని, రివిన్యూ సభ్యుడు మన ప్రతినిధులకు, సమాధానము చెప్పినమీదట, మన ప్రతినిధులు, వక్రమైనను, జమిందారీ గ్రామో ద్యోగులకు యివ్వవలెను, కష్టముఖములను జెల్లడించు మానము బూను టవలన జమిందారీ గ్రామోద్యోగులకు అధికజీతములకు కోరి కను దొరతనమువారు తోటివేసినారు. రివిన్యూభ్యుధు గారు జెల్లడించిన రైతువారి గ్రామో ద్యోగులకుల అధికపనులను, జమిందారీ గ్రామో ద్యోగులకుల తక్కువ పనులను పరికింపు డు! రైతువారి గ్రామములో, దొరతనపువారికి యకము నకు ఆరు రూపాయలు మొదలు తొమ్మిది రూపాయలు వరకు పన్నులుగలవు. ఆపన్ను రైతువారిగ్రామో ద్యోగులు పనులు చేయుట ప్రతిరక్తియు, జమాబందీలు జేయించడము, జమాబందీ అలవెన్న పొందడములందు. యకము జమిందారీ గ్రామముల లో, దొరతనపువారికి ఎకరమునకు తీరువనరైతలు ఆరు రూపా యలు పన్నుగలవు ఆపన్నులు జమిందారీ గ్రామోద్యోగులు పనులుచేయుట రైతువారి గ్రామములతో పోలు జమిందారీ గ్రామములకూడ, దొరతనపు వారిచేత, ప్రతిసానుకు జమాబందీ జేయించుట, జమాబందీ అలవెన్న దొరతనపువారు జమిందారీ గ్రామోద్యోగులకు యివ్వక మానుటయుగలదు. ఇంతటితో వైసను జమిందారీ గ్రామోద్యోగుల పనులు విముక్తి అయినయె డల అధికజీతములు కోరవలసినముందరు. అట్లు విముక్తికాదు. దొరతనమువారి వుత్తరములు ప్రకాశము జమిందారీ గ్రామో ద్యోగులు జమిందారుగారికి ప్రతిసంవత్సరము, భూమిపన్నులు లెక్కలు తయారుచేయుట, ధాన్యము మత్తలు లెక్కలు వ్రాయుట, దొరతనపుకష్ట పనులుచేయు మాదిరిని, జమిందారు గారి యానత్తుపన్నుల పనులుచేయుట, జమిందారు గారికి నూడ ప్రతిసానుకు జమాబందీలు చేయించడము కద్దులుగలవు. అందు కిప్పినయెడల జమిందారుగారు గ్రామోద్యోగులమీద దొరతనపువారికి రిపోజుచేసినయెడల అంతటితో నాగ్రామో ద్యోగుల నపుకరి దొరతనపు అధికర్లు తొలగించుటకు పూను కొందురు గమనించిరా! రైతువారి గ్రామోద్యోగుల కష్ట ముఖములు, జమిందారీగ్రామోద్యోగులు పొందుచున్న అధిక ముఖములను యెంచింపుడు? అడగనిది అన్యయెను వెట్ల దనన్ను జమిందారీ గ్రామోద్యోగుల జాస్తిలేఖములను గురించి యే ప్రజాప్రతినిధియై నను గట్టిగా మాట్లాడి నాడా? జాస్తిలేఖములనుగతి అటు నొందినను, రైతువారి గ్రామోద్యో గులతోపాటు జమాబందీలలవెన్న గూడా యిప్పించుటకు బూ నని మనప్రజాప్రతినిధులను మనము నిందించవలసిన పనియేమి గలదు? గమక ముందుగా కానసభ యెన్నికలకు, మనము కేంద్రబాని, ప్రజాప్రతినిధుల దర్శములను సుగ్రహముగా నిర్వహించుకొని వారిని పండితులడల ముకొరకలు వెం వేగలవు.

యల్లంరాజు విజయరామయ్య, దొండసాడు, గుడివాడతాలూకా.

కొరుటూరు-హిందీ ప్రచారము

క్రిందటి సంవత్సరము జూలై 15 వ తేదీ సాయంత్రము శ్రీయుత రాజారావు శర్మగారు వానద్ద కరుడెంచి తాము హిందీ ప్రచారము చేయగోరుచున్నా మనియు తమ కచ్చటైన స్థలము చూపింపవలయుననియు గోరిరి. ఆసమయమున మానద్ద నెక్కడ భారతీయండును. కొరుటూరు వాస్తవ్యులైన శ్రీయుత వట్టం నుబ్బారెడ్డిగారు ఎకరైన ప్రచారమున పంపిన రు 20 వర కిచ్చుటకు సంసిద్ధులముగా నున్నామని ఒక పర్యాయము చెప్పి యుండిరి. నేనాదినమే ఆంధ్రజాతీ పర్యటనమున కరుగవలసిన వాడగుటచే ఒక ఉత్తము మాత్రమిచ్చి వారిని కొరుటూరు వెంటనుబ్బారెడ్డిగారి కడకు పంపియింపిరి. రెండుమాసము లయినప్పటికీ నేను మరల పర్యటనమును పూర్తిచేసి నెల్లూరు వచ్చిరప్పుడు శర్మగారు తాము చాల పనిచేయుచున్నామనియు రెండు గ్రామములలో పనిచేయుచున్నామనియు రెండు గ్రామ మేలో పనిచేయుచున్నామన రు 25 లను ఒక గ్రామమే అయిన రు 25 అను వేతనము గానరెన పూకు వ్రాసియుండిరి. ఆ ఉత్తమందిన తరువాత మేము మా కార్యాలయము తరపున రు 25 ల వేతనముమీద కాశ్యత ప్రచారమునగా నెప్పు కొని సంత్సవకరితిమి. అక్టోబరునండి పూర్వవేతనము రు 25 లు కొరుటూరునుండి యివ్వవలసినదిగా వెంటనుబ్బారెడ్డిగారికి మేము వ్రాసియుండిమి. మొదట వారు సమ్మతించలేదు గాని పూర్తివేతన మివ్వనియెడల ప్రచారమున ఉంచబాలమని వ్రాసిన పిమ్మట వారనుమతించిరి. పిదప కర్నూలుకు ప్రారంభమయిన తరువాత ఇచ్చట విశేషముగా వర్షములు గరియుచున్నవి. అందరు తమతమ పనిపాలులందు ముక్కులెరి. గమక సరిగా విద్యాభ్యా సము చేయటం కవకాశములేదు. కర్నూరునుండి రెండుగ్రామ ములందు పనిసాగుట దుష్కరమని శర్మగారు కార్యాలయము నకు వ్రాసియుండిరి. ఆసమయమున కానలి భారతీగా నుండుటచే కానలి పంపమని మేముకోరుట వారివారిని ప్రార్థించితిమి గాని వారు నిరాకరించిరి. నవంబరు మాసమున కొరుటూరువారు సరి గా వేతనమిచ్చుటలేదనియు ఇచ్చెమని చెప్పటయేగాని ఇచ్చు టలేదనియు శర్మగారు నెల్లూరులో వాతొవచ్చి చెప్పిరి. ఆ సమయమున ఒక ఉత్తమువ్రాసి సరియైన ఏర్పాట్లు చేసెద మని చెప్పిపంపితిమి. ఉత్తమునూడ వ్రాసితిమి కాని కొలది కాలములో నీ మరల వేతనమిచ్చుట లేదనియు వేతనపు ఏర్పా టేమియు ఇచ్చట బాగుగానుండలేదని యు శర్మగారు త్రవము వ్రాసిరి. తరువాత వేసలము వార్షత్వమేగాని ప్రచారమునకు సంత్సవము కల్పించువారే మాకు పోషకబుండుటచే ఆలూరు పోవలసినదిగా ప్రచారమునకి వ్రాసియుండుమి అటుకరువారే ఏకారణమునకో శర్మగారు స్వయముగా కొరుటూరునుండి నుద్దేశించుచున్నారని మాకు తెలియరచ్చినది. అది యునుగాక మీ కార్యాలయమునకు సరిగా తమకార్య వివరణములు గాని లేక కార్యాలయము నుండి వ్రాయు నుత్తరములకు ప్రత్యుత్తరముగాని పంపని కారణముచేత దిశంబర మాసాంత మున నేనును నెల్లూరుజిల్లా హిందీ ప్రచార నిరీక్షకులయిన మొటూరి సర్వకారాధికారిగారును కొరుటూరు పోయియుంటిమి. ప్రచారకార్యము మిక్కిలి అమోఘప్రయత్నముగా నుండెను. దీనికి ముఖ్య కారణము వీరికి హిందీలో వ్యాకరణము విశేషముగా తెలియుదు. ఎల్లపుడు తెలుగులో మాట్లాడు కారణమున విద్యార్థు లలో మొట్టమొదట క్షయంకృషితో నెక్కుకొన్న వానికంటే అధి కొన్నతి గమనింపలేదు. అప్పుడే వీరిని నెల్లూరు హిందీ విద్యాల యములో కొంత కాలముంచ నవసరమనియు వీరికి బదులుగా బా గుగా వ్యాకరణము తెలిసిన మంచి ప్రచారమున బంపెదమనియు నూతన ప్రచారమును చుట్టు ప్రక్కల గ్రామములలో గూడ ప్రచార మొనర్చును. అంతవరకు రాజారావు శర్మగారిచే చుట్టు ప్రక్కల గ్రామములలో నూడ ప్రచారము చేయించ వలసినదని యు శ్రీయుత నుబ్బారెడ్డిగారితో చెప్పగా వారు దీని కనుమ తించిరి. రెండవ ప్రచారమున పంపుట కొరకే వారిట్లు సలబుటకు ప్రమాత్తింపక పూర్వమే చుట్టు ప్రక్కల గ్రామములవారు మేము ఎన్నిసారులు ప్రార్థించినను ప్రచారమును మా గ్రామము నకు కచ్చుటలేదనియు వీరిచట బాగుగా పనిచేయుట లేదనియు వార్తలు వచ్చిరి. ఇదే విషయము నెల్లూరు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యకర్తగారైన శ్రీయుత పెన్నెలకంటి రాఘవయ్య గారుగూడ మాకు తెల్పియుండిరి. రెండవ ప్రచారమును కొరు టూరుగిన పిమ్మట నేను కొరుటూరును విడుదలాలను నేనిచట ఉచితముగా వైకను పనిచేయ సంసిద్ధులుగా నున్నానని శర్మ గారు మాకు వ్రాసియున్నారు. తరువాత మేము రెండవ ప్రచా రమున పోట్లపూడి పంపియుంటిమి.

మొదట మానద్ద అచ్చువేసి రసీనులతో లేకుండుటచే ఇచ్చుచుండలేదు. పిలవరి మాసమునుండి మేము రసీనుల నిచ్చుచున్నాము.

రాంధ్రహోసే

ఆంధ్ర హిందీ ప్రచార కార్యాలయము, నెల్లూరు.

ఆంధ్రదేశ సాహిత్యగ్రహణము ద్వితీయ వార్షికనివేదికము

ఆంధ్రదేశసాహిత్యములో కేరళ కేమియో చెందునాభ్యుదయము పూర్తియైనది. కాని క్రిందటి సంవత్సరపు నివేదికలో నూచించినట్లు శ్రీ గాంధీమహాత్మునిచే ప్రారంభితమైన గాంధీ పరిషత్తు యన భాగ్యము నాశ్రమమునకు దక్కించుటకు తొందరగ ప్రారంభించితిమి గాని తరువాత ఆరుమాసములవరకు క్రమమైన కార్యచరణకు దిగలేదనియు భావింపవలసి యున్నది. తదితర పరిస్థితులు అనుకూలించి యుండినయెడల ఈ ఒకటిన్నర సంవత్సరములలో నైనను తగిన ఫలము లను జూపించియుండవచ్చును. మాయాశయము కొంతవరకైనను పొందగలిగియుండుము. వ్యవసాయము, వాణిజ్యము, నేత, మొదలగు చేతిపనులపై స్వచ్ఛందమున ఆధారపడి బాహ్యము నుండి ఆర్థికసహాయము నపేక్షింపక ఆచరణవలన ప్రచారమువలన సాహిత్యగ్రహణమునాశ్రమము నాంధ్రదేశమునందంతటను వ్యాపింపజేసియు ఉత్సాహపూరితులగు యువకులను ఈ మండలమునందీయు తదితర తెలుగుజిల్లాల నుండియు ఇచ్చట కాకర్షించి సాహిత్యగ్రహణమున ననుసరించి మానవ సేవ చేయుటకు వలయు సాధన సంపత్తిని బడయుటకు ఆ కార్యముల నొనంగు నట్టి యొక సంస్థగా దీనిని జేయుటయే మా ముఖ్యోద్దేశము. దీని నింకను సూచించినార మని చెప్పుకొనజాలకున్నాము.

గతసంవత్సరమునకంటె ఈ సంవత్సరము ఆశ్రమ నియమములను దెలియగోరుచు నుత్తర ప్రత్యుత్తరముల జరిపినవారి యొక్కయు స్వయముగ నిచ్చుటకు విచ్చేసి సంగతిసందర్భముల దెలిసికొనినవారియొక్కయు సంఖ్య హెచ్చుగటయు తమ తమ ప్రాంతముల నిట్టి ప్రయత్నముల గావించు నుద్దేశ్యముతో నితర జిల్లాలనుండి వచ్చు రిటకువచ్చి యీ ఆశ్రమమున జేరకున్నను ఆశ్రమపద్ధతిని సరిగా వర్ణము జేసికొనుటకు వలయునంతకాలము ఇచ్చట నుండుటయు దేశీయమహాసభాసమావేశకాలమునను యుండినందు కడలాం చెరసాలనుండి విముక్తయైన వారును లనేకు లిచ్చుటకు రాగోరియు రాలేకపోయినను వారిలో కొందరు వచ్చి యాశ్రమ యోగజ్ఞముల నరసి ఇచ్చటి పద్ధతుల వివరములను మొదలగు చిహ్నములవలన ఆశ్రమాద్యముల ప్రచారము బాగుగ జరుగుచునే యున్నదనియు ఈ విషయమై మా ప్రయత్నములు కొంతవరకైన నుపయోగించినవనియు నమ్ముచున్నాము. కాని సభ్యులసంఖ్య ఈ సంవత్సరమునందు హెచ్చుకాకుండుట మిక్కిలి విచారకరము.

కొందరు ప్రాజెవనరులుగ జేరినను నుద్దేశ్యములై యితర జిల్లాలనుండివచ్చి స్వల్పకాలము మాత్రమిచ్చట గడపుచు ఇరుకు తగిన ప్రతిఫలమును బొందిరి. ప్రాజెవనరులుగ నొకరును జేరలేదు. ఇంతయేగాక క్రిందటి సంవత్సరమునాటికి నుండిన శ్రీయుత ఖాసా సుబ్బరావుగారును వారి సతీమణి శ్రీమతి భవానమ్మగారును ప్రాజెవన గడుపు ఆరుమాసములు పూర్తియగువరకు ఆశ్రమములో నివసించి శక్తివంచన లేక మాకు తోడ్పడుచు తమ సాధనను పెంపొందించుకొనుచు తమ యాగోగ్యము బాగుగ లేనందువలనను సభ్యులకు వలయు యోగ్యత లేమను చాలదను అనుమానమునూచించుచు సామాన్యసభ్యునిగ తమను తీసికొనుమని కోరిక విరమించుకొనిరి. వీరికవులను ఆశ్రమములో నన్నంతకాలమే గాక నేడుకూడ తమ దైనికజీవితమునందు ఆశ్రమములనాశ్రమములకు చాలవరకు పాటించుచు నియుద్యమమునందు నేమాత్రము తగిన భక్తిశ్రద్ధల జూపుచున్నందుకు నందనీయులు, శ్రీయుత కొండ్లపర్తి పున్నయ్యగారు దత్తమండలములలో డౌమనివాసానంభుమువారి తరపున అమాల్మ్యమైన, సేవ తొమ్మిది మాసములుచేసి తిరిగి (౧-౨౨) అక్టోబరు మాసములో నిచ్చటకు దయచేసి ఆమండలములలో ఖద్దరు నిర్మాణవిషయమై తాము గడించిన గొప్ప యావభవమును ఆశ్రమమున తొనగి నేతకాఖరు చాల సహాయమొనర్చి మా కృతజ్ఞతకు పాత్రులయిరి. కాని నెల్లూరమండల కాంగ్రెస్సు సంఘమువారి తరపున ప్రచారమునకై యజ్ఞీవల వెల్లియున్నందున అన్యముగ నాశ్రమమునకు కొంతకాలమువరకు వీరిసేవ లభింపజాలదు.

ఉద్యోగులు విద్యార్థులు మొదలగు నితర తరగతుల ఆశ్రమవాసుల సంఖ్యలోనైనను తగినంతవృద్ధిని జూపజాలనందుకు విచారకునున్నది. ఆశ్రమమున చేసిన నేతనబట్టి యుద్యోగులలో రెండవవారకు శ్రీయుత, దిగుమర్తి వెంకటరామస్వామిగారు. పాటకవర్ణము వారి యాహ్వానము నంగీకరించి యొక సవత్సరముకాలము పూర్తి యగువరకు నధికభక్తిశ్రద్ధలతోడను

ఉత్సాహముతోడను ఉండి ఆశ్రమముయొక్క కృతజ్ఞతను పొందగలిగిరి. వారిసహాయమును ఇంక కొంతకాలము దక్కించుకొనలేకపోయినందుకు చింతించుచున్నాము.

శ్రీయుత రొంటాల కృష్ణమృత్యుశ్రేష్ఠిగారు ఈ సంవత్సరము కూడ ఉద్యోగిగనుండి తమ సహధర్మచారిణియగు శ్రీమతి వెంకటమ్మమ్మ గారి సహకారముతో స్వదేశీకాఖరు నిర్వహించుకొనుచున్నారు. వీరు ఉద్యోగిగ తమ ప్రత్యేకకార్యభారమును వహించుటయే గాక అన్ని కార్యములలోను పాల్గొనుచు సభ్యునికి వలయు సాధనసంపత్తిని యావత్తుగడించుచున్నారు. వీరు సభ్యులుగ చేరగోరుటకు వలయు ఆత్మవిశ్వాసము మాత్రము సంపాదించి త్వరలో అట్లు చేయుదురని యెదురుమాచుచున్నాము.

శ్రీయుత ఇనకా చెంచయ్యగారును వారి సతీమణియు క్రిందటి సంవత్సరములలోనే ఆశ్రమమునకు ఆత్మంత ఉపయోగకారకులుగ నున్నందులకు వందనీయులు. భావికాలముందు వీరికి ఆశ్రమముతో ఇంకను దగ్గరసంబంధము కలుగజేసికొందు రని నమ్ముచున్నాము.

సరిగా నొక సంవత్సరముక్రిందట ఉన్నతోద్యోగమును విరమించి కొంతకాలము డౌమనివాసార్థమై దత్తమండలములలో పనిచేసిన శ్రీయుత మునగంటి వెంకట్రావువంతులు గారు ఆశ్రమాద్యోగిగ చేరుట ఈ సంవత్సరము మేము పొందిన లాభము లన్నిటిలోనికి గొప్పది. ఇంతకుముందు ఆశ్రమములో చేరినవారిలో గాక వీరు నెట్లయి. హెచ్చు అనుభవకాలములను పదవికిని సామర్థ్యమునకును సరియగు ప్రతిఫలము నేమాత్రమపేక్షింపక ఆశ్రమ ఆర్థిక పరిస్థితుల మాత్రమే గమనించుచు నేవలము భుక్తికలయు గౌరవప్రతిని నొకొనుచు మమ్ము బుణ్యగ్రస్తుల జేయుచున్నారు.

శ్రీయుతులు విప్పలపల్లి గోవిందస్వామిగారును, నవీ సాహెబుగారును స్వదేశీకాఖరుయందును. నందం నర్సయ్యగారు వ్యవసాయకాఖరుయందును సహాయకులుగ సంవత్సరము పాడుగునను భక్తియుత్సాహములతో పని చేయుచున్నారు. ఉద్యోగులకును సభ్యులకును ఉత్సాహప్రేరేపకయందు ఏమాత్రము భేదములేదని క్రిందటి నివేదికలో నూచించిన విషయమును ఈ సంఘము కూడ చెప్పగలదులకు మిక్కిలి ఆనందించుచున్నాము.

ఆశ్రమవాసులసంఖ్య స్వల్పమే యయినను కాలక్రమమున సాధనయందు వారికి నమృతమును పట్టుచుండుచుండుచుండుట తృప్తికరము. వారు సాధ్యమైనంత వృత్తముగ తమ జీవితముల గడపుకొనుచు ఏ సభ్యుడును తన భోజనము కొరకు నెల ఒకటికి ఆరురూప్యములకంటె ఎక్కువవర్షుకోరకుండుటయు తక్కినయవసరములగూడ తగినవి కొనుచున్నారని చెప్పుటకు సంతోష మగుచున్నది. ఈ స్వల్పమొత్తము నయినను ఆశ్రమద్రవ్యమునుండి నొకొన నవసరము లేకుండునట్లు ప్రతిదినముచేయు కాయకృత్తము నేతపరిశ్రమల ద్వారా ఆర్జించుటకు శక్తివంతులగుచున్నారు. శుభ్రతయందు తప్ప తదితరవిషయములలో మనజేరియలలో పేదలగు పాటకజనముయొక్క జీవితవిధానము ననుకరించుటలో చాలవరకు జనుమును పొందిరి. ఇదియే కదా వీరియాశయము!

గతసంవత్సరము అసాధ్య మనిపించినను ఈ సంవత్సరము యొక్క రెండవ భాగమున ప్రతివ్యక్తియు దినములో సగముభాగమును నేతపరిశ్రమ విషయమై వినియోగింపగలుగుచున్నామని తెలుపుటకు సంతసించుచున్నాము. ఈ పద్ధతి ఇక ముందుకూడ కొనసాగింప గలిగినచో దేశములోని ఖద్దరు నిర్మాణములో చేయవలసినంత తోడ్పాటు చేయుటయేగాక సంస్థయొక్క స్వావలంబనకు కూడ సహాయపడు ననియే మా నమ్మకము.

౧౯౨౨-౨౩ మే నెలలో నలుగురు పంచమబొలారు గుంటూరుజిల్లా కృష్ణాశ్రమమునుండి ఇటకు పంపబడిరి. వారందరు సంతకాంతి పండుగవరకు పొంది ఆంధ్రములలో పాటు నేతపని కూడ నేర్చుకొనుచు ఇచ్చట విద్యార్థులుగ నుండిరి. వీరికి భోజనము వస్త్రములు ఆశ్రమమే యిచ్చుచుండెను. సంతకాంతిపండుగకు తమ గృహములకు పోయి యిరువురు మాత్రమే తిరిగి రాగలిగిరి. వీరు నేతయందును విద్యయందును జ్ఞానమందును వర్తనమందును అభివృద్ధి గాంచుచున్నారు.

శ్రీయుత సుంద్ర కృష్ణమయ్యగారు అను ఒక పంచమసోదరుడు ఉద్యోగిగ జేరుటకు సమ్మతించి సుమారు మూడుమాసములుండి గృహపరిస్థితులు అనుకూలముగ నుండనందున ఆశ్రమము విడిచి వెళ్లిరి. వారి స్వగ్రామమునకు సమీపములోనుండి సంఘము నుద్ధరించుటకు మంచి అనుకూలములు కలిగిన నుడివాడ నేమాశ్రమములో వారివద్దకు పనిజేయుచున్నారు.

ఒక సాలెపిల్లవాడు సుమారు ఆరుమాసములకాలము నేత విద్య నభ్యసించుచు ఆశ్రమముచే పోషింపబడుచుండెను. ఇప్పుడు అతడు తన స్వగ్రామమున నేతపని చేయుచున్నాడు.

సామాన్యముగ పంచములు సాలీలు మొదలగు నిర్దగ్ధ బాతుల బొలార తప్ప ఇతరులను విద్యార్థులుగ ఆశ్రమము తీసికొనజాలరు. కాని శ్రీయుత గూడూరి రామచంద్రరావు గారి కోరికపై వారి అన్నకొమారుడైన వెంకటచలం గారి ఇచ్చట కొన్నాళ్లు ఉంచుకొనుటకు ఒప్పకొంటిమి. ఆ బొలుడు మిక్కిలి బుద్ధిమంతుడై తెలివితేటలు గలిగి ఆశ్రమమునకు అలంకారముగ నుండుచువచ్చెను. కాని అసాగోగ్యమువల్ల కుటుంబమునకు మారముగ నుండుట తగదని తోచి రెండుమాసములైన పిమ్మట అతనిని గృహమునకు పంపవలసినవచ్చెను. ఇటులే శ్రీయుత వాడేపు జగ్గరాజుగారి విషయమై కూడ మిషనరీయంపు చేయబడెను. వీరు గత ఆరుమాసములనుండి ఆశ్రమములో నేతనేర్చుకొనుచు నర్దుణ్యాభ్యాసము చేయుచున్నారు. కొలదిదినములలో వీరు స్వగృహమునకు వెళ్లనై యున్నారు. అన్ని విషయములలోను వీరు లేని లోపము ఆశ్రమవాసులకు చాలకాలమువరకు కనబడుచుండును. ఉత్సాహవంతులై కొంత యువయోగకరమైన జీవితమును ఈ ఆరుమాసములు ఆశ్రమమునందు గడపిరి. ఆశ్రమమునందు వీరికి గల అభిమానమునకు ఆశ్రమవాసులు కృతజ్ఞులు. యుక్తవయస్సు వచ్చినతర్వాత వీరు తిరిగి ఆశ్రమాద్యములపై గాఢానురాగము కలిగి ఇంతకంటె కాశ్యత్వమైన సంబంధమును ఏర్పరుచుకొందురుగాక!

గత సంవత్సరములలోనే ఈ సంవత్సరము కూడ స్వదేశీకాఖ ఈ ఆశ్రమమునకు పట్టుకొన్నయై యున్నది. ఆశ్రమమునకు చిట్టప్రక్కల గ్రామముల నుండియు ఈ గ్రామ పంచముల నుండియు వచ్చు వడుకునూలు ఇచ్చట నేనుబడు చున్నది. పంచములలో క్రమముగ వడుకుచు మాకు దారము నందజేయుచున్నవారికి రాటముల నుచితముగ నిమ్మటకు నిశ్చయించినాము. నేత సాగుమును వగముల సంఖ్య గత సంవత్సరమునకంటె హెచ్చు కాకుండుట విచారకరము. ఈ లోపును కొందరు సాలీలువచ్చి కొంతకాలము మాత్రమే యుండి వెళ్లిపోవుచు వచ్చిరి. ఆశ్రమ అవరణలో నేసిన బట్టల మాత్రమే మేము విక్రయించుచున్నారము. ఆశ్రమ నూత్రములకు నిరోధము లేకుండ వర్తించు సాలీలు అవరణలో నివసించి పనిచేయుటకు సమ్మతించి రానందున వగముల సంఖ్య నిజము హెచ్చు కాలేదు. ఇకముందుకూడ ఈపద్ధతిని సాలీల వగముల సంఖ్య ఆశ్రమావరణలో హెచ్చుగు నను నమ్మకము లేదు. ఉద్యోగులు, సభ్యులు, విద్యార్థులు నేతయందు సాధన గడించి వగముల సంఖ్య వృద్ధిచేయవలెను. ఇది బహు నెమ్మదియైన పద్ధతి. ఇప్పుడు ఆశ్రమవస్త్రములకు ఉన్న గౌరవము నిలుపదలచినయెడల వేరు మార్గము లేదు. బట్టయొక్క తరుచునేతకును కలితీ లేని ఖద్దరని నమ్మకములో చెప్పటకును ఆశ్రమవస్త్రములు మన రాజధాని యందే గాక ఇతర రాష్ట్రములయందును పేరు వహించియున్నవి. ఈకొద్ది సాలెవారందఱును ఆశ్రమమున నుండుటకు శ్రీయుత కృష్ణమృత్యుశ్రేష్ఠిగారు వహించియున్న శ్రద్ధాభక్తులే కారణము.

వ్యవసాయమును ఈ సంవత్సరమే ప్రారంభించితిమి. అది యును ఆశ్రమవాసములకు ఆధారముగ భావించియుండుట నిజమే. కాని ప్రస్తుత పరిస్థితులనుబట్టి ఆశ్రమవాసులు ఈ విషయమై హెచ్చు ఉపయోగకరముగ పనిచేయగలుగు సూచనలు లేవు. విరాళము నొసంగియుండిన యొకదాత యాభివృత్తము ననుసరించి యొకను కొంచెము భూముల కొనవలసియున్నది. కాని అవి ఆశ్రమరాసుల పోషణకును సాధనకును ఎంతవరకు వినియోగపరచుకొనగలమో భావికాలమే నిర్ణయించవలెను.

గ్రామములో నంగడి యుంచి ప్రజలతో నెక్కువసంబంధము కలుగజేసికొను తలంపుతోను సన్న్యాసమున వంచనలేకుండ వ్యాపారము చేయుచు వారి నాకర్షించుటకును రుగంంలు ప్రత్యేకించి యుంచి యుంటిమి. రెండుమాసములు సాగినది. తరువాత మనుష్యులు లేకను నేతపనికి అభ్యంతరము అగుటచే దానిని విరమింపవలసినవచ్చినది. అయినను ప్రత్యేకముగ ఆపనికి తగిన మనుష్యులవల్ల సహాయము దొరకనప్పుడు దీనిని పునరుద్ధరింప నెంచివారము.

పంచములు:— రెండుసంవత్సరముల కాలమైనను నేత వరకు ఒక్కరైనను ఈమండలమునుండిరాకుండుట శోచనీయము. పంచమబొలారుకు ఆంధ్రరాష్ట్రములో నేనలమునుండి వచ్చినను ఆశ్రమ నూత్రములకు కట్టుబాట్లకు లోబడి యున్నంతకాలము నేతవిద్య నేర్చుచు వస్త్రములు భోజనము ఇచ్చుటకు సంసిద్ధులము.

నిన్న జాతులవారి సభివృద్ధికి తెచ్చుటకును వారికి ఆత్మ వికాసము పెంపొందించి ఆత్మగౌరవము కలుగజేయుటకును ఇట్టి ఆశ్రమములు మిక్కిలి అనుకూలములని అనుభవమున వ్యక్తమగుచున్నది. శ్రీయుత సంధం సర్వయ్యగారు (ఆదిమాంబులు) ఈశ్వరార్చన మండలకాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకవర్గమున పనిచేయుచున్నారు. పంచమబాలురు తమ దినచర్యలో తక్కిన సేతవిద్యలతోబాటు నైతికబోధలలోను (ప్రార్థనాదులందు) పాల్గొనుచుండుట ఎంతయు సంతోషదాయకము.

హిందీ:—హిందీభాషను నేర్చుటకు ప్రచారకుల నియమించుటకు వలయు ద్రవ్యసంపత్తి ఈవీధిసంస్థకు లేదన్న విషయమెల్లరెంగినదే. అయినను శక్తివంతమైన తేలుగువ్రాయను చదువును వచ్చినవానికి ఈభాషనుకూడ నేర్చుట ఆశ్రమదినచర్యలో నొక అంగముగ నేర్పాటు గావించియున్నారము. హిందీప్రచారక కార్యాలయము వారి సంఘములో సభ్యులు శ్రీయుత దిగుమర్తి హనుమంతరావు పంతులుగారు తమ నిలువగల అనుభవము నుపయోగించుచు సలహాల నిచ్చుచు తమధర్మమును నిర్వహించుచున్నారు.

ప్రకృతివిత్త:—తోటలయందు పరిశుభ్రమైన గాలివెలుతురు ప్రసరించు నిట్టి తావులందు ప్రకృతివిత్తను గూర్చి వేరే చెప్పవక్కరలేదు. శ్రీయుత గంధం వెంకటకృష్ణారావు పంతులుగారు శ్రీయుత చౌ. సుందరగోపాలరావు పంతులుగారు ఆశ్రమమునకు విచ్చేసి తమ సానుభూతిని తెలుపుచు వచ్చిరి. ఇతర శ్రామములనుండి ఇతర మండలములనుండి కొందరు మిత్రులు వచ్చుటకు దయచేసి కొంతకాలముండి ఈచికిత్సావిధానము సభ్యులందును ఆరోగ్యము పొందుచువచ్చిరి.

రాజకీయవ్యవహారములలో పని చేయుటకు ఒకరినికన్న మెక్కువమందిని ఇచ్చుటకు తగిన స్థితిలో ఆశ్రమము లేదని చెప్పవలసి వచ్చినందుకు విచారముగ నున్నది. శ్రీయుత చతుర్వేదుల వెంకటకృష్ణగారు సంవత్సరముపొడుగున భక్తిశిక్షణతో మండల కాంగ్రెసుకార్యనిర్వాహకవర్గములో పని చేయుచు నేయున్నారు. ఇటీవల మండల కార్యదర్శిగ కూడ పనిచేయుచున్నారు. శ్రీమతి దిగుమర్తి కృష్ణభాయిగారు శ్రీల కాంగ్రెసు సంఘములోను మండల కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘములోను సభ్యురాలుగ పనిచేయుచున్నారు. శ్రీయుత కొండెనర్తి పున్నయ్యగారు మండలకాంగ్రెసు ప్రచారమునకు వెళ్లిరి. ఆశ్రమములో నివసించువారందరూ కాంగ్రెసుసభ్యులుగ జేరియున్నారు.

శ్రీయుత రావుబాద్దూరు ఆదుర్తి రావురావు పంతులుగారు తమ సామానులను ఆశ్రమయంతరంగము నిమిత్తమును వ్యవసాయభాగ్యవృద్ధికిగాను రూ ౧౦౦౦ ల విరాళ మిచ్చి మా కృతజ్ఞతకు పాత్రులైరి. శ్రీయుత మునగాల జమీందారుగారు వారి సహజ ఔదార్యముతో రూ ౧౦౦౦ ల విరాళమును వాగ్దాన మొసంగి అందు ప్రథమభాగముగ రూ 3౦౦ ల దయచేసి మా వందనములకు పాత్రులైరి.

శ్రీయుత కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు నిరుటి సంవత్సరాదిదినమున నిచ్చుట నుండినందున వారే ప్రేక్షకులలో మొదటివారు. మండలనాయకులు, శ్రీయుత జమ్నదాసు గాంధీగారు (సభ్యుత్తీఆశ్రమమునుండి) హిందీప్రచారకులు శ్రీయుత కొత్తాల్లుగారు, చెరసాలండి విముత్తలైన రాజకీయనిష్ఠులు పలువురు ఇచ్చుటకు దయచేసి మా ఆశ్రమము పట్ల తమ సానుభూతిని తెలుపుచువచ్చినందుకు మేము ధన్యులము. ఈ గ్రామవాస్తవ్యులు క్రిందటి నివేదికలో మేము తెలిపినట్లే ఈ సంవత్సరముకూడ మాకు తోడ్పడియున్నారు. ఇ కను ఆసేతులు మా మేము మరయుచున్నారు. అందరి నామధేయములు చెప్పుటకు సాధ్యపడదు. కాని మాకు సదా సహాయము చేయుచున్న శ్రీయుత తిక్కవరపు వెంకటెడ్డిగారిని చెప్పక తప్పదు.

ఆశ్రమమునకు మొన్న బండిపోటువలన తటస్థించిన అపదల విషయమై వార్తాపత్రికలలో ప్రచురపరచితిమి. అయినను ఇందువిషయమై రెండుమాటలు చెప్పక పోయి లేదు. కడచిన యేడెనిమిదిమాసములలోను ఎనిమిదిసార్లు దొంగతనము జరుగుచు వచ్చెను. ఎంతదైర్యముతో నొకసారి కొకసారి, మాసోద్యమము ముగ్గు బాధపెట్టవలెనని పంచుంపవలెననిగాని మా ఆశ్రమమునకు విచ్చేయుచుండితే అంతకంతకు మాసాధనసంపత్తికి తోడ్పడుచు వచ్చినయే మా నమృతము.

మొత్తముమీద ఆశ్రమాదర్శములు ప్రజల మనములలో నాటుకొనుచు, ఎక్కువప్రచారము గావించుచు అభివృద్ధిలోనికి వచ్చుచున్నవనియు నమ్ముచున్నాము. ఇతర జిల్లాలలో నుతని

నిర్వాణకార్యక్రమము

(గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రిగారు)

మ-రా-రా-శ్రీ, రావుల సీతారామయ్యగారి విషయమై నే లిఖించిన వ్యాసముపై చేసిన విమర్శ కంఠయు కృతజ్ఞుడ. రాటుముల విషయమై లోగడ ముచ్చటించెదను. జెజవాడ ప్రజాశిక్షలో రాటుములు చేయుండి, ౨౦ లక్షలు గాక, హెచ్చుగా నివారకే స్థాపించబడినవి. ఆంధ్రదేశమున ౧౪ లక్ష యున్నట్లు ౨౧ సం.లో అంచనా చేయబడెను. పంజాబులో ౪౦ లక్షలవరకు కలగని తెలిసిరి. రాటుములలో కొన్ని యిప్పుడు పనిచేయుట లేదు. ముఖ్యకారణము ఆహుల నేయు మగ్గములు లేకుండుటయే. మగ్గములు సాగించినకొలదియు, మరల రాటుములు ధ్వనిచేయ నారంభించును.

కొత్తగా మగ్గములు పెట్టవలె నన్నచో, కొందరికి నేర్పవలె. అందుకే సేతపాఠశాలలు పెట్టవలసియుండును. దీనికి గల కారణము సాలెవారు ఇదివరకు తమకులమహాసభలలో రెండు పర్యాయములు ఖద్దరు నేయవలె ననియు, ధనంపవలె ననియు తీర్మానములు జరిపియున్నను, ఆప్రకారము వారు ఆచరణలో పెట్టకపోవుటయే. వారు ఆచరించిన, వారితావుననే, ఇతరపాఠశాలలతో నిమిత్తము లేకుండ, యాకళను నేర్పించవచ్చును. వారి తావున మిల్లుమాలు నేతనేర్చుకొని ఖద్దరునేయ పిలువవచ్చు. కాన ప్రత్యేకముగా సేతపాఠశాలలు పెట్టి, నేతను, విద్యార్థులకు నేర్పవలెను. భోజనసదుపాయము లేనివానికి ఉచితముగా, భోజనాదివసతుల కల్పించవలెను. ఓడ్రదేశమున సాక్షిగోపాలులో గోపబంధుదాసు మహాశయునిచే స్థాపించబడిన గత్యవాది ఆశ్రమములోని బాలురకు తల ౧-కి నెలకు ౬-౮-౦ ఖర్చు అగుచున్నది. మరికొన్ని సౌకర్యములు కలిగించినను నెల ౧-కి ౮-౦-౦ మించి ఖర్చుకాదు. ఒక్కొక్కమగ్గముమీద సామాన్యముగా నిర్దేశకు చేర్చవలెను. మూడునాలుగు మగ్గములతో ప్రారంభించినయెడల, సంవత్సరములోపల ౨౪, 3౨ మందికి నేర్పవచ్చును. విద్యార్థులు వయసువచ్చినవారై కొంచెము తెలివితేటలు గలవారైనచో 3 నెలలకాలములో సేతవిద్య సాంగముగా అభ్యసించి స్వయముగా మగ్గమును నడిపికొని జీవనోపాధి సంపాదించు కలుగుదురు. గ్రామముయొక్క శక్తిసామర్థ్యమునుబట్టి పాఠశాలయొక్క విస్తీర్ణత తగుగు పెంపులను పొందుచుండును. ఆవిధమున తర్ఫీతు చేయబడిన విద్యార్థు లొకసంవత్సరకాలమైనను ఖద్దరు నేయనట్లు లిఖితముగా ఒడంబడిక నీయవలెను. వారలలో వీధలకు మగ్గములు వాయిదాబడి మరతులమీద యిప్పించవచ్చును. నల్లరు, అయిదుగురు అసామీలు అభిమానించినచో, యాకార్యక్రమము జయప్రథముగా కొనసాగును. ఈవిద్యార్థులు తామభ్యసించు కాలమునకూడ కొంతకష్టమును నేయుదురు. ఉపాధ్యాయులు, మధ్యపధ్య కొంత తానుగూడ నేయుచుండురు. అట్లు తయారగుబట్టకు కూలినలన పాఠశాల ఖర్చులు కొంతవరకు ముదరావచ్చును. తక్కినఖర్చును గ్రామస్థులు చందారూపమున ఇచ్చుటవలెనగాని, లేక సేత గాంధ్రవలన రాబట్టుకొనుటవలన గాని, ఏదో విధమున సమకూర్చవచ్చును.

ఈవిషయమునందు గాఢమైన వాంఛ కలిగినచో, మాగ్గములు తోచవచ్చు. ఉపాయములు కన్నడకపోవు. ఉత్సాహము, కార్యశీలు మాత్రమే కావలసియున్నవి.

మావంతులగు యువకులు ఇట్టి సంస్థల స్థాపించు యత్నములలో నున్నారను నూదనలు గలవు.

ఆశ్రమపుత్రులకు కడచిన పెద్దెంబరు ఆఖరువరకు తనిఖీ చేయబడి ప్రమరంపబడియున్నది. ఈ ఏప్రియల్ నెలఖర్చుకు తిరిగి ప్రమరంపబడును. ప్రస్తుత ఆర్థికస్థితిమాత్రము బాగులేదని చెప్పుటకు విచారమగుచున్నది. దు ౬౦౦ తేక 2౦౦ రూపాయలు మాత్రమే మిగిలియున్నది. ముందు ఎట్లు కొనసాగుచో చెప్పుటకు పిలువెను. కాని సభ్యులు ఖర్చు తగ్గించుకొనుచు వచ్చినట్లే ఉద్యోగులకూడ సభ్యుల స్వేచ్ఛలతో వేతనములు స్వీకరించుచు మాకృతజ్ఞతకు పాత్రులగుదురనియే మామాత.

ఇట్టి సంస్థలపట్ల మహాత్ముని నిర్వాణకార్యక్రమములోని విషయము లన్నిటికిని ప్రచారము బాగుగ కలుగుచున్నదనియే మా దృఢవిశ్వాసము. అవిరకాలమున మన మాతృదేశమునందు ఇట్టి సంస్థల నేకములు బయలుదేరి జేశసేతు తోడ్పడునని నమ్ముచున్నాము.

తీలకు స్వరాజ్యనిధి

ఇదివరకు వసూలు	780-5-9
నేత కుర్చుల దంగర్రి గారు	25 0 0
,, గోకల్ దాస్ రూపనీగారు	15 0 0
స్వాం కంపెనీవారు	25 0 0
నేత నాంజీమాంజీగారు	25 4 0
,, నాగజీ పురుషోత్తం గారు	25 0 0
,, రూప్ చందు చిల్లీదాసుగారు	25 0 0
,, సాకలుచందు తాలకచందుగారు	25 0 0
,, దేశాయి కంపెనీవారు	10 0 0
,, వల్లభదాస్ లేజపాలుగారు	10 0 0
,, మానెక్ బేచార్ గారు	11 0 0
,, వీరేశలి తోపక గారు	11 0 0
,, మెహతామోదీకంపెనీ	25 0 0
,, చక్రబుర్తి గోవిందజీగారు	10 0 0
,, హంసరాజ్ విమరాం కంపెనీవారు	5 0 0
,, చదిల్ దాసు భాయిగారు	2 0 0
,, హెచ్. నామోదరు కంపెనీవారు	5 0 0
,, జీవరాజ్ భాయిగారు	5 0 0
,, ధన్వి గోకుల్ జీగారు	5 0 0
,, మనిలాలు మాన్సింగుగారు	5 0 0
,, మోహనలాల్ కోడదాసుగారు	10 0 0
,, రామచంద్ర ఆచార్యగారు	2 0 0
,, డి. నారాయణదాస్ గారు	5 0 0
,, జే. యు. నేత గారు	15 0 0

మొత్తము. రు. 1081-9-9

ధనశీర్ష్యము వార్తలు

ఈ గ్రామములో వేదశాస్త్ర సాక్షుల నెలకొల్పి అంతు విద్యార్థులకు వుచితముగా భోజనసదుపాయం లేర్పరచి, పరీక్షలలో ఉత్తీర్ణులగున వారలకు ప్రతి నెలకు వేతనము లిచ్చుటకు నిర్ణయించి, యీ వైకాపాసర్వ విజయోజ్ఞ చందా ధనముచే యీ గ్రంథాల ఉపకరణమున దేశభాషా జ్ఞానాభివృద్ధినిరకు ప్రారంభింపబోవు చున్నారు.

సమస్త వేదశాస్త్రములు చెప్పుబడును, పూర్తిగా చదివినవారలకు మూడే నెలతీతము లిచ్చి పోషించబడుదురు.

యీ కార్యము నిమిత్తము వాయువ్యక్షియు వినియోగించుటకు నిర్ణయించుకొంటిని. ఈ ఘనకార్యముకు దేశమునకు వెల్లిడి యగునట్లు తమ ఔత్రికయందు ప్రకటించి వచ్చు కృతాశ్చరిగాజేతు. జడెడ. ఇట్లు నేరడుడు శంకరనంది కుబ్రాస్వామి.

ఇట్టిపాఠశాలలో ముఖ్యముగా పంచమాది నిమ్మజాతులలోనివారలను, మహమ్మదీయబాలరను, కల్లుత చాలించిన గొడులను, విదేశపాఠశాలల బహిష్కరించిన విద్యార్థులను చేర్చవలెను. వారికి స్థానముల నుంచి, లెక్కినవారిని తర్వాత చేర్చుకొనవలెను. పంచమాదుల చేర్చుటవలన పూర్వపున్నతి మరల వారలకు పుడెరించుటయే గాక, వారి ఆర్థికస్థితి బాగుపరచుచు ఉన్నప్పుడు తానివారలకుగూడ గొప్పసహాయ మొసరితుము.

ఈ సేతగాంధు సామాన్యముగా నెల ౧-కి ౨౦ మొదలు 3౦ రూపాయలవరకు సంపాదించగలుగుదురు. అందువలన జీవనోపాధి సునాయాసముగా జరుగును.

ఈవిధమున మగ్గములు అభివృద్ధి యగుకొలదియు, సేతగాదు తనకు కావలసిన నాలుచేర్చుకొనుట యందలి ఆవశ్యకతను గుర్తించి, తనవారల ప్రోత్సాహపరచి, రాటుములు వృద్ధిచేయుటకు, వానిచే పనిజేయించుటకు కారకుడగును. మరియు, ప్రజలలో ఖద్దరునం దభిలాష పెరిగినకొలదియు, వారల కుటుంబమునకు కావలసిన నాలు వాయువ్యకొని, నేయించి కొనసాగించుట, కూలికై వడకించుకొనువారు సామాన్యముగా పల్లెటూళ్ల అరుదుగ నుండురు. బట్టిలో నుండుజనము పల్లెటూరి జనములో ౧౦-వ లేక ౧౧ వ వంతు ఉండురు. వారలకొరకు కూలికై వడకు రాటుములు సులభముగా దొరకును. హిందూదేశములో ౬, 2 కొట్ల గృహములు ప్రత్యేకకుటుంబములు గలవు. గృహము, కొకచాటుము మన ఆదర్శము. అందుచే రావుల సీతారామయ్యగారు కొరువానికన్న హెచ్చురాటుములు ఏర్పడును. మతీయు. కూలికై వడకించువారలసంఖ్య తరుగుకొలదియు, సమస్త తేలికగా పరిష్కార మగును. నూలంతయు కూలికై తయారై, బట్టంతయు కూలికై నేయబడి, దేశములకు సప్లయ చేయు నెంచుట సాశ్వత్యపదతియే. నానివలన యీదేశమునకు మోక్షము రానేరదు. స్వయంసహాయము అందుచున్నము. సులభమైన నాకారపడుటయే దాని మూలతత్వము. గాంధీస్థిధాంతము దీనికి ప్రతితి క్రమనిగనునించి, సేతవిషయమున ప్రజలు అప్రమత్తులై యుండురగాయని ప్రార్థించుచున్నాను.

శ్రీవీర బహుయ్య క్షేత్రము

కడగజల్లా బహుయ్య తాలూకా కింది మల్లాయ్యపురము శ్రీ వీరబహుయ్యపురస్థానివారి మతాలమున యీ వై కాళి కు ౧౦ లా ఆధార గురువారా మహోత్సవము జరుపబడును. దూరదేశ్ యాత్రికులకును తదితరదేశములవారికిని మనవిచేయు నదేమనగా యీసంవత్సరమున యేలాటి ప్రవచనములచేపు. నీటి కనకులు సంపూర్ణముగ నున్నవి. వారివారి కనుకూలమైన బసలు సిద్ధపడియున్నవి. గాన సదాదర్శనములై దైవచింతనల ఎల్లరులు నిలయుచునేసి భగవద్భక్తహృదయము కన్నుల పండువుగా మంచి కృష్ణసాదాసంద సుఖినియై మహానందింపజేసుకొనుటలము.

తువ్వపాటి మూర్తియోచార్యులు

10 వ కృష్ణామండల సమావేశము, ముస్తాబాద.
1923 సం॥రం ఏప్రిల్ 22, 23 తేదీలు

10 వ కృష్ణామండల సమావేశము 1923 సం॥రం ఏప్రిల్ 22, 23 తేదీలను మద్రాసు శాసనసభాసభా సభ్యులను, మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీ గౌరవ మేజిస్ట్రేటును, కో-ఆపరేటివ్ ప్రొవైడెన్టీల గౌరవ లెఫ్టెనెంట్ కమిషనరును అనుమతి రా॥ రా॥ శ్రీ. గామనాథయ్య యం. పి. రాజాగారి యాచార్యమున ముస్తాబాద (యం. యన్. యం. కై ల్యే) గ్రామంలో సమావేశమగును. కాన జిల్లాలోని సమావేశ సంఘములవారి రెండవ తరగతి ప్రతినిధులు దయచేసి నిధిగా పంపిస్తామనియున్నాము. ప్రతినిధులుగా దయచేయువారు ముందుగా కార్యదర్శులకు తెలియించుట అన్నియోర్పాట్లుచేయునట్లు చేయవలెను. తే.రు కవిరామయ్య, జి. యాభి. పాడిపల్లె దొరగారుమాద మాజీ రుదురు. ప్రత్యేకాధ్యక్షులు చేరవారు మన్నించి దయచేయ కోరినాము.

సల్లూరి పాపయ్యచౌదరి,
ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు.
కడియాల కోటయ్యచౌదరిశంకం వెంకటేశ్వర రావు
ఆహ్వానసంఘకార్యదర్శులు.

గుడివాడ తాలూకా కపిలేశ్వరపురం
జాతీయమహాసభలు

10-3-23 తేదీని కపిలేశ్వరపురంలోను 11-3-23 తేదీని మేదూరు గ్రామములోను సభలు జరిగినవి

కపిలేశ్వరపురములో 10 వ తేదీని 1 మల్లె రామకృష్ణ మూర్తి, 2 చిర్రాపురి సుబ్బయ్య, 3 నయినేని శివారామయ్య, 4 మాంటి రామయ్య 5 వందమాడి పూర్ణయ్యగార్లను జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘసభ్యులుగా ఎన్నుకొనిరి.

మేదూరు గ్రామములో 11-3-23 తేదీని జరిగిన సభకు మల్లె రామకృష్ణమూర్తి గారధ్యక్షత వహించిరి. వెద్దేయితుల మయిరాలను శ్రీలును సభ నలంకరించిరి.

ఆగ్రామకర్తల కింది వెంటిరంగయ్యగారు దయచేసి మా ప్రాబ్లీ సభ ఎందుకంటే తద్దండి అని చెప్పిరి. చిర్రాపురి సుబ్బయ్యగారు అట్టి మాటలు గలవుత్తవు దయచేయమని కోరింగాని వారు యివ్వలేదు.

సుభ్యలో కలహము కల్పింప ప్రయత్నము జరిగెను గాని నిరుత్సాహముయ్యెను. అందులకు అబొలగోపాలము అవికమధ్యము తాలూకాను స్థితిస్థము బదలినదనకు నందే హామీ లేదు.

భారతదేశము రిక్తభూమి. ఆభూమియందు మనపితృ పితృమనలనాటనుండేయని స్థితివాదులుగా నున్నాము. ఏకాలముకు ఏమయినానట్లు ఏవిధమగు రిక్తభూమియందున కానలేనో మనము తెలిసికొని అద్దాని నిలతియు కృషిసన్నిహితవలెను.

భారతదేశ మనదే. సర్వేశ్వరుడు మనదేనడు. వారి బిడ్డలము మనము. తిరి జంతులకంటె దైవము ఎవరులేరు. వారి సేవ చేయవలెను. అత్తావై పుత్రకామానీ అను వేదకవనము మనము ఆర్థము చేసికొనెదమని ఆ తండ్రి పరమార్థమైతి కాల్పమెద్దియో తేదీయొక బిడ్డలము మనదియే కల్పమేని యొక బిడ్డలమునకును, యానాంధి శ్రీ పుష్పామలను రక సేవకు సంకల్పము కావలెను. అట్టియెడల ఇది అయియున్నది. తిరిగియును జూరనిమనముగదని, మల్లె రామకృష్ణమూర్తి గారు అన్నికృతను మామహావలెను, అని తెలిసిరి. వారు మనము కలిసి పనిచేయమిదలెను సర్వభక్తులు పొందవలెను అనంతరము చిర్రాపురి సుబ్బయ్యగారు రామముగూర్చియు పంచాంగములనుగూర్చియు ప్రవచనంపరి—జి.వి.లేఖ.

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘము

వ్యవహార కావలెను

౨౦ వ తేదీన సమావేశమైన కార్య నిర్వాహక కర్తము వారు, చేసిన తీర్మానము యిట్లు తిరిగి ఖద్దరు అమ్మచుటకు తగిన యోర్పాట్లు చేయవలెను, ఖద్దరు అమ్మవారలకు ౧౦౦ కి ప్రమాణపు ఖద్దరులతో సహా ౧౦-౦౦ లు కంటకున కమిషను యిచ్చుటకును, నిశ్చయించివారు. ఆయా తాలూకాలకు సంబంధించిన తాలూకావారులు తగిన ధరావర్తులు నిర్ధారణచేసి ఖద్దరు సరఫరా చేయవలెను. ఆరవకు లెక్కలు సరిగా ఉంచగలిగిజేయు, మంచి ఆమభయము గలిగినట్టి యు, అక్కిను క్యర హామీలు నడుపవల సుర్వ గలిగినట్టియు వ్యవహార యొకడ కావలెను. నెల ౧ కి ౧౦ లు మించకుండా తీరుము యివ్వబడును. ఈపనికి పంచములకు ముందు ఆవకాశ మివ్వబడును. మరియు శేత సేద్యమును పంచములకు 20 మందికి నెల ౧ కి ౧౦-౦౦ లు కంటకున విద్యార్థి వేతన మివ్వబడును. దశభామలు త్వరిత సందర్భమున. ఈవిధముగా కార్యనిర్వాహక కర్తమువారు మంజూరు చేసి నిశ్చయించిరి.

పూరే వెంకట సుబ్బారావు,
కార్యదర్శిగాను.

ఆంధ్రహిందీ ప్రచారకమండలి

ఈనెల ౧౦ వ తారీఖున చెన్నై పురి సా.దర్శనములలో శ్రీయుత మ. వెం. సీతారామంబా సేయుటగాని సభాధిపత్యమున మొదలయియొక్క ప్రభుమహావేళము జరిగింది ఆసభకు ఆంధ్రదేశమున హిందీప్రచారము గావించు పెద్దవారిని ప్రచారములు దయచేసి వారిచే కేకగ్రీవముగ తీర్మానము గావించవలెనని

“హిందీ ప్రచారమున సభకుగా విశేషముగా హిందీ ప్రచారము జరుగవలసిన యీ సమయమున అధికారము బాగుగ లేకుండుటచే వలయునంత ప్రచారము జరుగుటలేదు. కాన ఈ మండలి ఆంధ్రమహాజనులను అధికముగ భవనమున చేయవలెనని ముగిసింది.”

విజయ

ఆంధ్రమహాజనులారా! మహాత్ముని శుభసంకల్పములలో నొక్కటియగు హిందీప్రచారమునకును స్వరాజ్యమునకు నెంత దగ్గర సంబంధ మున్నదో మీరెఱిగినదే. భారతమాతయొక్క దానవ్యక్తలమును ప్రేమకరులమేమి, బాతీయమేమియున్నా కుభవజానునా పేక్షింతుమేరి మనము రాష్ట్రభావనారేతమున శ్రద్ధాగ్రామమునకును, ప్రతిభలకును, ప్రతిభలమునకును గొంపోవలసియున్నది. నేడు మునిస్త్రులనును సాధారణజనులలో నెన్నియోపట్టుములు, పల్లెలు, హిందీప్రచారము లేకయున్నవి. ఎన్నియో బాతీయసాతకాలమున హిందీక్షేత్రము లేదు. కాంగ్రెసు సమావేశమునకుది కార్యనిర్వాహకము హిందీలో జరిపితేగాని మన మీసంకల్పము కాంగ్రెసును మన దేశమునకు నీలివించుట—మనమాటకక్కయి మనకాయకు తెల్లరు హిందీలో నుపయోగించుటకు గడంగవలయును. యువకు తెల్లరు రాష్ట్రభావనై తమకుల యధిపత్యమును జూపింపవలసినతరుణము కల్పింది. వందలకొలది స్వయంసేవకులు హిందీని చక్కగ నభ్యసించి తమకర్తవ్యమును సెర్వేరుల యందు, హిందీక్షేత్రముల ఎక్కడగ తియారచేసికొని మన కీకార్యము సాధ్యముకాదు ఆంధ్రహిందీ గ్రామీణములయొక్క అధికస్థితిని పలుమారు మీరువినియున్నందును, ఆయా, మీరీ సమయమున హిందీప్రచారమున ఎక్కువభవనమును చేసి మీయాదార్యులును, మీదేశభక్తిని, మీకర్తవ్యములనును బ్రతిబింబముగాక యిది ప్రార్థించుచున్నాము. ఆంధ్రవా వాయకు తెల్లరు నీదివయమై తగినవిధమునకొందురుగాక యిది మా ప్రార్థన.

జంధ్యాల శివన్న శాస్త్రి,
ఆంధ్ర హిందీప్రచారకమండలి కార్యదర్శి.

హిరమండలం డిస్పెన్సరీ

గంగాజిల్లా శ్రీకాకుళం తాలూకాలోని వేరిన హిరమండలం గ్రామంలో డిస్పెన్సరీ యింపుటకు యెంతో కాలము హిరమండలం తాలూకావజరు ప్రార్థించగా, ప్రార్థించగా 1921 వ సంవత్సరములో యోర్పాట్లు చేసిరి. ప్రస్తుతం ఆ డిస్పెన్సరీ యెత్తివేయవలసినవలెను చేయుచున్నట్లు వింటామున్నాము. కారణ మెట్టిదయిండునో తెలియదు. ఈ డిస్పెన్సరీలోను, హిరమండలం గ్రామమును 100 గ్రామములు సదుపాయము పొందుచున్నావు. ఇట్టిభవనం

సకారము పొందును, తాలూకా బోర్డువారిని డిస్పెన్సరీలో వారిని, కార్యదర్శులవారిని కోనియాడుచున్నావు.

హిరమండలం గ్రామమునకు పర్లాకిమిడి 16 మైళ్లునూ వారణాసి 16 మైళ్లునూ, శ్రీకాకుళం 28 మైళ్లునూయున్నవి. హిరమండలం చుట్టుపట్టుయందు గ్రామములకు మరొక యెక్కువ దూరము యిండును.

ప్రజలలో లక్షకేసుంది బీదవారుగా నున్నారు. ద్రవ్య సాధ్యమైన వైద్యసహాయమును పొందుటకు యట్టివారు సమర్థులై యిండును. సాధారణ స్థితిపరులకూడ ద్రవ్యమును వెచ్చించలేరు.

తొందరజిబ్బులు తటస్థించిన యెడల పర్లాకిమిడి, శ్రీకాకుళం, వేరుటకు ద్రవ్యకీర్తివారు తొందరుయరు. అంతవరకు ప్రాణము నిలచియుండుట మాడ కష్టము. ప్రపంచ సందర్భములలోను, ప్రమాదకరమగు శస్త్రవైద్యములోను, యవసాన కాలము సమీపించు చిన్నాముల జ్వరరోగములలోను, ప్రస్తుతమున్న డాక్టరుగారు గొప్పపని చేయుచున్నాడు. వీరుచేయు పనియందు, డిస్పెన్సరీకల్ల ప్రజలుపొందు లాభమును గూర్చియు, అధికారులు సంతోషిని పొంది యావిధముగా ప్రాసీయిస్తారు.

బ్రిటింగు కట్టించుటకు ఫలముగా పుచ్చుకొన్నాము, యింత సకల కట్టించక తుడకీధముగా యొందిండుట బహు యశస్యము.

తిక్కిన తాలూకాబోర్డులకు లె యాజిల్లాలో శ్రీకాకుళం తాలూకాబోర్డు డబ్బుకు కలిగియున్నది వాడుక. అంతేకాక శ్రీ శ్రీ శ్రీ కలముల పక్షముల మాడ చేరుచున్నాడు.

ప్రజల సుఖములకు లూర్య యి త విముఖుగా పనిచేయుట బహుయశస్యము. స్థానిక సంఘములు లేకు సాక్షర్యతాధికారమును యావిధముగా ప్రజలకు నప్పకముగా యింపయోగించుచుండిన ప్రజలకు వారియందు గౌరవ మేదిధముగా నుండునో ముఖముగా యొందించవచ్చును. ఇంతేకాక శ్రీ శ్రీ శ్రీ పన్నులనందగ్గముల యెక్కువ వీ కాటలు మాడ కలగవచ్చును.

మామనవి యంగీకరించి యిదివరలో చేసుకొని వనవుల శత వోసి రాజువేయక బాగా యానాించి యిందు తెల్లన అన్నమును తీసివేయవలెను చేయక మాడి స్పెన్సరీ మాకు స్థిరపరగలండులకు నిండా ప్రార్థిస్తామున్నాము.

పురవాసి.

ప్రకటన

మండితపరివత్తు, బెజవాడ

వేదముగాని వేదాంగములం దేయంగముగాని స్మార్తముగాని సాహిత్యభారతీలో సాధ్యముగ జరిపినవారిని సంస్కృతమందు విద్యార్థిపుటను మాత్రమే సన్మానముల అనగా శక్తికొలది వార్షికములు ఉద్యోగములు బిరుదులు వస్త్రాలు విప్రరుతులై విడిచివేయవలెను మనదున్నది.

ప్రతి సన్మానములు వాచే సద్భవమైన “బ్రాహ్మణ- గాద- ప్రాపక సంఘము” తాలూకా పండిత- పారిశ్రామిక- పరివత్తు ద్వారా శ్రద్ధా సత్కరము బెజవాడలో శ్రీ విశ్వేశ్వర స్వామివారి బ్రహ్మోత్సవప్రకరణము- అంటే ఆహారము ౧౦ లు మొదలుకొని యావ్యాస పూర్ణిమవరకు వర్షాపూర్వముగా జరుపబడును. ఏసంవత్సరమందు పట్టిసా దరభానులు వైకాఖ కు ౧౧ ల లోపు నే మాకు చేరలేరులేను. పరిక్షలు పుతి కాములకములే. దేవభాగిలిసి చక్కగ బ్రాహ్మణివారి విషయమై కొంతకాల మాంధ్ర మంగీకరింపబడును.

ప్రత్యకర్తలైనవారు సహా మొదటి సంవత్సరమందు ఖర్చుపడజుచేయ వలసినదియే సవరికర్తలకు నికరమైన సంస్కృతి సాహిత్య మున్నయెడల ఆహారధానతాపధానాదులకును సమూహముల దొరకు. కుభారవను శత్రుంట్టాకధానము (శత శ్రీ సీకవిత్సము) నకును మాత్రము ప్రగీర్వాణములలో శేతైక నొక్క భావయొకను సమర్థించబడును. అసాధనములందును ఆసాధనయందును ఇంకగా కవులు స్వీకరింపబడరు. అసాధన నొక్కకర్త ప్రదర్శించవలెను. ఈవాసంకల్ప మూర్తికపడుటకై దానధర్మోక్తి సాదరణులకు శ్రీ చోడ నరపు చేవుకాను ప. తులుగాగు గౌరవభావముతో తోడు పడుటయే యొక శుభోదర్శము. ఇతరు సీవరణి రుచింపు వారందరును దయచేసి పూరా గోమనపద విగుల ప్రార్థితులు.

ఇంతకు నీ మా మహాద్యమమునూడ వేటివేదార్థములకును కృత్రిక ర్తలకును తగు ప్రోత్సాహక మొదయే యని చాలామంది సజ్జనులు సత్కృతింపివారు. కాబట్టి యాంధ్రదేశీయులలో మతత్రయమందును వైదికము గాస్త్రీ నిర్మాణములు వస్త్రా లాభ్యముగాని యావకమును ప్రచారము దరభాన్తులం పి వారివారి కీర్తిసామర్థ్యముల కాను గుణ్యముగ ప్రతిఫలము లొందవచ్చునని ప్రార్థన. జవాబుచేటి సంగ్రహానికి తప్పక ప్రత్యుత్తరము వెంటనే దొరుకును.

పండిత భూషణం శ. వే. శ్రీరామశాస్త్రి
గురుకులాశ్రమము, బెజవాడ.

మాడరేటుల మొర

సామంతం నీ ముంటుట నమావేశము

[illegible]

అ విజ్ఞప్తి ప్రకాశికలో నుండి వ్రాయబడినది:— తాము
జ్ఞాన స్మృతి చేసినదాదల, అజ్ఞితర్య అనాదిత్యమైనది
ప్రకాదనకము నోను. భారతదేశమునను విద్యా
నిల్ల ప్రభుత్వమునకు విరోధుల జేయునది అది.
అ కలకలము, అసంతృప్తి (వలలజేసి, గొప్ప విప్లవమును
దమిలజేయవచ్చును. ఇక కానవీరిని యాలోచించిన,
సంస్కరణ కానవము 67 నెకను క్రింద

గవర్నరు జనరలుగారు యేలాబీనూరుకువలసిన యొక బిల్లును
 తేయదలచిన, వానిని బిల్లు యేబీయొక సభవారితో నామా
 దించుచుంటున్న మంచి తేయదలయును. అయినపు మీరిన తరు
 వారితో గవర్నరుగారు సలహా తేయుటకు గాని నట్టివైతే యుటకు
 గాని అధికారములేదు. ఏదోయొక మాతనబిల్లు నే వారు పట్టివై
 తేయదచ్చును. ముందు మాంటేనూగారు తెప్పిన విధానముననే
 సరి వెంటాడ అధికారము చలాయించ బడవలయు. (సభకు)

కానవము చర్చలొనుండివత్తును, నాంటే చుగానై జెప్పియుంటిది.
యొక బానిసి అభివృద్ధిచేయుచున్నావనుడి గుర్తించితిగాని
తాను బానిసి పరిపాలించు తున్నావనుకొనుచున్నందవక, సుప్తి
త్రైజేయ అధికారము గవర్నరు జనరలు వాడవలయును. అతిక
పుగ్రాంటుల విషయములొ కానవసరవాదు కాల నిర్బంధములతో
సమకలపాగితి. పూర్వ సామాప్తకానవసరభవను, నూతనసరభవను
విభజితభవము అతిక విషయము. ఈయది కారము

భారతీయ కాననసమీపము ముఖ్యముగా కేంద్రపథము
సంసంగమింపబడి, అట్టి సమయములందు గ్రామము
మొదలగు నాధిక విద్యుత్తులుందు గొవర్నుకు జనరల
గాని సజ్జితీయ దలంకెనని, అశ్వశుభ్రమైన పక్షులకే తేలి
వలయును. ఎకయోవిదమదకజుండుగాక, సాధారణావస్థ
లందు ఉప్పువై వస్తువిధింపుకు అనువంజనమని అన్ని పక్షుల
వారు వానించుచున్నదే. తలయగిరణిపంపుచువారు వానించు

నలవల వన్ని దీని అమలలో దెచ్చినయెడల లోటులకలదని
 తేను నయ్యుడువ్వగును. అట్టిపక్షత్రయములు జూపదినలోటు
 నావకార్థపులోటు. అట్టివానిని సుఖోన్మునము. గరితెందుగుల
 త్వగములనుండి, ప్రభుత్వమువాటి సమాజము 80 జోట్లదాక
 ప్రజలపై విస్తృత హక్కులేయించుటను, కర్తవ్యమును సరితగా
 భారమును నొకపదార్థముపై పన్ను విధించుట చాల యధుర్యము.
 ఇంక యొక దెయ్యక పులకములను సమాజముగలించుదని నావలను

వేణుగలము. ధర్మవిరోధముగనుచుగాక, హానికరము గూడవలసి
నీచర్య. రాతిలుకట్టుము అమోదించునది సాటినుండి భ్రాంత
దేశముఁ బ్రబలివ యాంక్షోకలమునండి, యెత్తుడిత్తుడే ప్రబల
వలెవలెతి కల్పించువాడు. ప్రస్తుతము గవర్నరు జనబలసానికి
శ్రీరాజయోచన సులవానిచ్చి అంగ్లో హైందవుల పత్రికలే,
అప్పుడు భార్యతగార్లు రుజువరలుగానికి రాతిలు చట్టును
వేయవలసియును ననిచి, అదినిజేయ నీచర్యను వలయును

అయిన నలవా నామ్యం. అయిననామ్యం, నలవా నామ్యం నుపయోగం. అయిననామ్యం గవర్నరుజనరలుగారు గవర్నరుని ప్రమాదముచాట్టెల్లను. అయిననామ్యం ప్రభుత్వమువై, కానననభలై విశ్వాసము తొలగినను. అయిననామ్యం ప్రభుత్వమువారి బలము నన్నిగిలినని భీతియొకము చున్నది.

అయిననామ్యం గవర్నరుజనరలుగారు గవర్నరుని ప్రమాదముచాట్టెల్లను. అయిననామ్యం ప్రభుత్వమువై, కానననభలై విశ్వాసము తొలగినను. అయిననామ్యం ప్రభుత్వమువారి బలము నన్నిగిలినని భీతియొకము చున్నది.

శ్రీశైల, హుస్సే 27:—అపారాధిని ప్రక్షిప్త మాత్రముగా
తీసింగు పక్షపుకారు తిన్నపమ్మును పెండ్లింబిలాక్షేయము నన్నిసే
తము చేపు. పక్షింబిలవని బిడ్డ కలువవారు తలందుచున్నాడు.

విచారణసంఘములు

తంతు ప్రభుత్వముచాకిరి లేదన్న వధిరొగమును సాక్ష్యములు, విచారించుటకు, ఒకటి, నీయిది ప్రాసీదక జోను సరసింతుకుడు, ముఖ్యముగటి, తను నివేదనకు తంతురుజేసికది. నివేదనకు ప్రభుత్వముచాకిరి ప్రకటింపిరి.

దిల్లీ, మార్చి 27:—నేటిదినము ప్రేటుకాన్నిలు సమాజక మైనపుడు ప్రేటువలకై ప్రత్యేకింపబడిన స్థానములందు స్వామ్యా జ్యుకాసనసభాసభ్యులతో నిండియుండెను. కార్యక్రమము నూ చకప్పురమునందేయును నూచింపబడియుండులేదు. కార్యదర్శి గారు తేది, యిట్లు చెప్పిరి:— ప్రేటుకాన్నిలువారిచే నామోదింపబడిన ఆర్థికపుష్టినినందలి సవరణలు, స్వామ్యాజ్యకాసనసభవారు ఆతా దించుకలేదు.

కుక్కుగాడు:—లేదు. ప్రస్తుతము బిల్లు గార్నరు జన
రటాగాతి యాలోచనార్థము పంపబడినది. ఈ బిల్లు విషయము
ప్రభుత్వమువారే యిట్టి చర్యదీసి కొనినది అంతయు నిర్దిష్ట
పడలేదు. ఈ విషయము మీద నిశ్చయించు బాలిషోచనీయముగు
సరిగర్చము. అంతవ సాయంత్రము 5 ఘంటలకు ప్రభుత్వము
వారేలాటిచర్య జూనుకొనునది తెలిపవ గలుగుదును. అందున
అంతివాక సభ అగిసబాగని నలహానిచెప్పవ.

***   ***   ***

ఉ ప ప న్దు

బ   డ

బొరత్తకభుక్తుమువారి సంశయావస్థ

డిల్లీ, మార్చి 27:—భారతకాసునసభ ఈదినమున రింగులకే కాన్ఫ్రెక్సుమున నాపివేయుటకు నానుభ్యులు చాలమంది, ఈదినము నాయంతనము 5 x 0000 కు భారతప్రభుత్వమువారు అధికర్షిల్లువై దీనినినుచర్యను కుట్టుగారు ప్రకటించెదరని తెలియుటకు, కాన్ఫ్రెక్సుకు వచ్చిరి. సభ్యులు చాలమంది గృహములకు వెతికిపోవుటకు కాన్ఫ్రెక్సు సభ్యుల సంఖ్య చాల కుట్టువగునుటకు, కాని కుట్టుగారు ప్రభుత్వభావి చర్యను గురించి తోచియు దెలుపబాలక ప్రాంత, అధికర్షిల్లువై ప్రభుత్వమునా రిక సెటి ప్రతిపాదనను గావింపరని ఆశకు తెలిపెను.

అధ్యక్షుడు

ఇట్లు దేశపుటానే నివర్తకలనిన కాశ్యము, సందిగ్ధమున పడుచున్నది. ఈ సమాజమును నిలిపివేయకయ్యినో, లేనో ప్రభుత్వసమూహం కాకుండా దొంగపరత్వం.

సర్. జ. పో:— ఈ సభ సమావేశమున నిలిపివే
దయ్యెను.

అధ్యక్షుడు

వృధాగా నిచ్చటకు రప్పించినందుకు విచారించుచున్నాను. ప్రభుత్వకార్యక్రమమును సాగించు తాత్కాలికమైన సభ్యులు ఈ సమావేశమును ఎప్పుడు ముగించునదియు నందుగానే సభ్యులకు తెలుప వలయును. స్పష్టముగ తెలుపవలెనని ఇతివృత్తముగా కోరుతున్నాను. ఇంత ముందుగానే సజ్జీ గోరయందును, మామూలు విధముగ, ఈ సమావేశ మెప్పుడు ముగియవలెననియు ముందుగానే తెలుపుటకు, కొన్ని ప్రత్యేకపరిస్థితుల కలన తీరుగా జేయవలసి నను తెలియజేసినది. కాని ఈ విషయము నికముందై నను మరచిపోవందురు గాక యని కోరుచున్నాను.

సర్. శు. మాఫీ.

ఈ విషయమును ప్రభుత్వసభ్యులు తెప్పమును మంచి సోక
దనియు, ఎప్పుడును గమనించుచునే యుండవలయు, అభ్యుదయ
కును శత్రువులను అభయమునగుదున్నాను. ఈ విషయమును
సంబంధించిన అసాధారణపరిస్థితులను ప్రభుత్వమువారు ముందుగ
నూహించ బాలిపోయిరిని గమనింపవలెను. ఇవి చాల అసాధార
ణ పరిస్థితులు. అందుచే సామంతునమేమి చర్య సాగింపబడునో
ఉద్దేశముననే ప్రభుత్వసభ్యులు వెంటబాలకపోయిరి.

తరువాత సమావేశము నుగించుటకై, తిరిగిజూలై 15వ తేదీన సినీయాయుడు సమావేశ మగును.

విదేశ వార్తలు

ఉప్పు పన్ను

పార్లమెంటులో చర్చ

వింటర్ ప్రభుత్వ సమర్థించుట

అంతకు, మార్చి 28:- కర్నూలు వెడ్జివుడ్ గా రిట్లు అడిగిరి:- కామన్సు సభవారి ఆమోదమును బడయకనే రాజప్రతినిధి తనకున్న సర్టిఫికేటు అధికారము చెబాయించి ఉప్పుపన్నును అపూర్వ మగునట్టియు విచిత్రమైన ఆములుతో బెట్టుచో అనందర్యమున కామన్సు సభవారు గవర్నరుజన రలు చర్యనుగూర్చి చట్టంచుటకు అవకాశము నిచ్చెదరా?

వింటర్ ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తరము

అట్టివాగ్దానమునర్హులకు వీలులేదు. కామన్సు సభలో చర్చ జరుగుచోవున అధికవట్టమును అపి వేయుట కెంతమాత్రము వీలులేదు. వెడ్జివుడ్ గారు సర్టిఫికేటు అధికారము విచిత్రమైనదని అపూర్వమైన దనుట సాధ్యమని సర్. మోనిక్రెయికుగారు ఆక్షేపించిరి.

సంస్కరణచట్టములో ఇట్టి అధికారము నకు అవకాశమున్నదని వింటర్ ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

ఈ గూర్చి మాంజెర్లు గార్డునుకొనె ప్రతి ఒట్టువారము చున్నది. రీపీంగ్ ప్రభుత్వ కామన్సు సభవారు తెలుసుకొనెను. తన రాంజీయ అందోళనను వ్యక్తమైన గావలెను. అంత అందోళనమునకు తగినంత అవకాశములేదు. కాబట్టి సర్టిఫికేటు అధికారమును అనుబంధ త్రైటిక విశేషమున ప్రవర్తించును. సర్టిఫికేటు అధికారమును తేలికైన రాజప్రతినిధి అని తేలికయని నీతిని కొనుగడు. ఇట్టి వ్యవస్థాభివృద్ధి జాతులగుటగూడ ఈ అధికారము నుపయోగించవలెనని ఇండియా అడ్వోకేటు అనుబంధము యొక్క అభిప్రాయముగాను, తనవో గౌరవం కొందఱుజేసి వెక్కువ అవకాశములకరణ రాజకీయ అందోళన పడుట కొందఱు గర్హిత స్వరూపాలవాదములను పరిహరించుటకు తావిచ్చిన కాగదును. అంతేకాక రాజప్రతినిధి 'సర్టిఫికే' తేలికను కామన్సు సభవారి కావట్టమును ప్రభుత్వమువారు ప్రోత్సహించుట జేయవలెను.

దేవదాసు గండిగారు

కలకత్తాలో తేయుచున్న చర్యలనుగూర్చి ఏమైన తెలిసినాముని కర్ణాటక ప్రభుత్వము ఆయన యువశ్యాసములు రాజప్రోత్సాహమున తోచినయెడల అవకాశమువారే తీసికొనవలసిన చర్యను వీసికొనెదన అని వింటర్ ప్రభుత్వ చదులొసగెను.

డాక్టరు మొకుగ వరనుగారు

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి సమర్థితేజీ టీబెట్టు ప్రభుత్వమువారి కంట్రీముగ లాసా కేగి. ఇది సరిహద్దు నిబంధనలకు కొరతము. ఇటీవల ఆయన ఆహారోగ్యముగ ముట్టులుగూడ క్షత్రీయలలో జూరగాడను లాసాలో ఈతడేపు ఇండియా దేశే తెచ్చునట. కాని అతడు ప్రవాసము నుంచుదేసినగాని ఇండియాకు పోయిందన్న అడ్డునుగాని టీబెట్టు ప్రభుత్వమువారు కలగజేసెదన అనుకుంటున్న వీలులేదని వింటర్ ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

ఇటీవల టిబెట్టువారికి ప్రతిహేయముగ దురంతములు జరిగిన సందర్భమున అరెస్టుజేయబడిన వాపు సంఘభుక్తులను విడుదల జేయవలెనని తీవ్ర ప్రధానాధికారులు టిబెట్టు ప్రభుత్వము వారికి గౌరవ వారంగిరించినయెడల త్వరలోనే విడుదల జరుగునని ప్రధానాధికారులు తెలియజేసిరి.

పబ్లికు సర్వీస్ కమిషన్

రాజప్రతినిధి స్వతంత్రించి జేసినదిగారు

ఇండియా మంత్రిగారి మంత్రిరాంగము కూడగలదు
అంతకు, మార్చి 28:- కామన్సు సభలో సామన్యత లాక్ నుబరీగార్లకు వింటర్ ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు ఇట్లు తెలియజేసిరి.

లోయలు వివాదమువారికగు వ్యయమును రాజప్రతినిధి స్వతంత్రించి, సభవారు వందలన్నను, మనల ఆర్థిక ప్రతినిధుల జేస్తేదు. ఇండియా అడ్వోకేటు తనవీటుబడిక, అధికారము చొప్పున సభాముతలైన గవర్నరుజనరలుగారు అవసరమని ఎంచి అమోల్యమును మనల జేర్చిరి జనవరి 26, 28 జేసినట్లు కవునిలు, తెలిసేతటిత్ర ఆం. ట్రిలలో జరిగిన సర్వముట్టిలో యలక విషయ అవసరమని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఒక్క రోజుముల కనిపించుచున్నది.

ల్యాన్సు అరీగారు ఇట్లుడిగిరి:-

సభాముతలైన గవర్నరు జనరలే కాయలుకవివాదమును నియమింపకలెనని నూతనిది. ఇండియా కార్యాలయమువారు లోకా పిక్చురు గవర్నరుజనరలుగా రీవర్యకు వీసికొనిరని తెల్పుటకు వీలులేదు. ఈవిషయమై గవర్నరు జనరలు, ఇండియా కార్యాలయమువారును ఏకీభవించిని నింటర్ ప్రభుత్వ వరను.

కమిషన్ సభ్యులు

అందఱును పబ్లిక సర్వీసులో సంబంధములేవారుగ నైర సందేహతన లేకా అత్యున్నతములనుండి ఒక్కొక్క సభ్యుడైన పంచాయితీలో నుండవలెనని సర్ ఆర్డర్ మార్పును గాయ నూచించిరి. పబ్లిక సర్వీస్ కమిషన్ ఆత్రయ విశేషం కడిసిమోపి కు అగును. లేదా ప్రత్యేక పరిష్కారముగలవారు లేరని అని అయిన అనవసరమునని వింటర్ ప్రభుత్వ అనెను.

జర్నల్ సమీక్షించుచు వసూలుచుటయు

ఈ ప్రభుత్వ మాత్రమే మనలెనని వెడ్జివుడ్ గారు డిగిరి. ఇంకెవరు నూతన మోతములు స్వీకరించునయె, రిటిరేషన్ ప్రభుత్వ చిట్కముగ నున్నదనియు యువ పరిస్థితులు అనుకూలముగ లేవందుటయు కావలెను నయోచించిరి.

దీనివలన సభ్యులుగాని, శిక్షకులుగాని ఎల్లరలు తెలియ గోలపెట్టలేదని బాల్మిక్ గారునని. వెడ్జివుడ్ గారు తిర్యగము ఓడిపోయెను.

బొంబాయి, కలకత్తాలో ఇద్దరు కర్తవు కమిషనరులు నియమించబడినయె, తిరిగి పనిలో ప్రవేశించుక వెల్పుచో నంద కర్తవులే తెలియజేయబడునని తెల్పి నెండు కర్నలు ఒక్కొక్కరు తెలియజేసిరి.

యాగ పరిస్థితులు

డెవలూపులో (నెంచి దండవాధికారులను నిమిషేసిరి. ఇంకొకని అరెస్టుజేసిరి. ఆక్రమణ కార్యాలయాధికారినిగూడ అరెస్టుజేసిరి. యుద్ధసభవారు వీరిని విడుదలజేసెను.

ఎప్పెనులో కమ్యూనిస్టు సభలో ఉపసభ్యునియటకు పోవుచున్న కమ్యూనిస్టు స్త్రీ, వెంచురీలనుకాకు అరెస్టు జేసిరి ఇదితెలిసి అమెరు విడుదల జేయవలెనని డిగ్లొసువేనానిగా రా బాధించిరి. అమెరు అమె పరిమితి పోనియవలెనని తెల్పు అంగీకరించిరి.

రషియాలో నున్న క్రైస్తవమతస్థుల సందరిని బోకించుటకు సోనియలులు ప్రారంభించిని తెలియచున్నది.

కార్మిక ప్రభుత్వ వావాటికి ఆరోగ్యముగాంచుయం దెంచుయం ఆయన భార్యగూడ వచ్చినయె తెలియచున్నది.

జపాను పొగయోడ అటుగంటుచే నరుకు కొంత పాపారెను.

రిటిరేషన్ సామ్రాజ్యములో ప్రతిపటను పండించు సంఘములో ఇండియాలో ప్రభుత్వ ఆ సభలో లిండ్సేగారు సభ్యులుగ కేటాకబడిరి.

వచ్చేసంవత్సరము విషయ ఆర్థిక వ్యయములో 445,00,000 పానులు వ్యయము మడింపుజేయబడెను. ఇందులో 100,00,000 పానులు సంవత్సరమునకు, 1,00,00,000 పానులు ఆ సేని వ్యవసాయ వారికి పరిహారము నిమిత్తము ఇవ్వబడును.

తురుష్క ప్రతిపరతులు

మిత్రమండలి ఏకాభిప్రాయము

తురుష్కుల ప్రతిపరతులను పరిశీలించుటలో మిత్రమండలి పరిశీలనకు లండనును ఏకాభిప్రాయమైరి. తన ప్రత్యుత్తరమును తయారు జేయవలసియున్నది. సభ్యులకులేదీ ఎచట జరుగునని తెలియజేయబడును. అధికవిషయములలో కొన్ని సమస్యలుములను కలకత్తాలోని నిపులులు ఒప్పుకొనినయె కాచ కీయములను సౌకర్యములను జేయటకు వీలులేదన్నటుల తెలియచున్నది.

1910-12 లో డిల్లీ నేటుగారి పాటలను గ్రామోఫోనులో కల్పింపుట వల్ల వేరుకు కంపెనీవారు వీసికొనిరి. వాటి నిపుడు పాడించుటచే అపాటలను ఇప్పుడేమి గొంతునను చాల వ్యత్యాసమున్నది. ఇప్పుడున్నంత మాధుర్యముగ అట్లేములలో గాత్రము తేదనియె దానినలల ఆమెకు గౌరవము తగ్గునయె తెలియజేసి అట్లేములను ప్రక్షునియె ఉపయోగించుటచే వ్యవధి పారమునకు ఆమె దావాజేసెను.

వారోన్ పాలి కాపులసమ్మె జరుగును. కిట్లీ ప్రభుత్వ సమ్మెకు నలముగ పనిచేయుచున్నాడు.

విశ్వాసునీ ఆమెకొనె నెయిరు కంకెనీలను తేకుండ జేసి బర్మాచుయం కంపెనీవారు విడిచియును టాటి తేకుండ జేయవలెనని ట్రోయియా రాజ్ఞి 1885 లో ఒడంబడిక జేసికొనె నన్న వార్తలు బూజుములని అమెరికన్ రాజ్యాంగ కార్యదర్శి తెలియ జేసెను.

ట్యుగ్రిమూడి పొంగుటచే నగ్గా దంతయు నలచుచున్నది అంతకంత నున్నది ఎంతారంతయు సభ్యులు జరిగిమించెను. ప్రజలు సగరములో తలవారు కొనుచున్నాడు.

యూనైటెడ్ కింగ్డమ్ లో ఆనగా గ్రేటుబ్రిక్ నుగా నడుచుచు రండనును ప్రతి రస్తా 1 కి కి వెన్నులు వచ్చు నయెన తెని తామెకలిగెను ప్రజలెల్లెల్లెయని ఈ దానిని కామన్సు సభవారు ముఖ్యము చేయవలెనయె గోరుచున్నాడు. ఇది త్వరలోనే ఆమోదించబడునని తెలియచున్నది.

సామ్రాజ్యవైమానిక సంరక్షక సంఘములో బాల్బురుగా రిక సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

నుప్రదర్శించెచిటకు కాలకు సావాజేర్నార్లుగారు ఎని పోయిరి.

దోరిన్ హాకరు కన్య

ఇంగ్లాండులో విచారణ

అంతకు, మార్చి 28:- దోరిన్ హాకరుకన్య ప్రభుత్వము ముఖ్య ప్రభుత్వమువారు వీలగిరి ఆ క్రమములో కొంచె రినియం ఆ క్రమమెట్టిదో తంతియాలకముగ కనుగొనుచున్నారయెయె ఇచ్చట ఏ గొట్టులకు లోటులేదనియె వింటర్ ప్రభుత్వ తెలియజేసెను. ఇంగ్లాండులో ఈ కన్యనుగూర్చి విచారణ జరుగుచున్నది.

గొప్ప వేదముగల విమానము నోక దానిని ఇంగ్లాండులో నిర్మించుచున్నాడు.

రుధిరోద్ధారి సంవత్సరాది సంచిక

సంవత్సరాదిసంచికలు తయారైనవి. చందా దార్లకు వీ. పీ. లా పంపుట ప్రారంభించితిమి. నెంబర్ల వారిగా రోజు కొంతమందికి రవాణా చేయబడుచుండును. దినపత్రిక సంవత్సర చందా వారులకు ఖరీదు 1-0-0. వారపత్రిక చందా దార్లకును, దినపత్రిక సంవత్సరతక్కువ చందా దార్లకును ఖరీదు 1-4-0 నిర్ణయింపబడినది. ప్రతి సంచికకు తపాలవ్యయము 0-4-0, మనితర్లరు రుసుము 0-2-0 తిగుబాటు యగుచున్నది.

భాషాభిమాను లెల్లరు తప్పక స్వీకరించి మా యుద్యమమునకు తోడ్పడ గోరుచున్నాము. వ్యవస్థాపకుడు.

యొక్క కారణమున, బ్రహ్మ మహాత్మ్య శ్రీయులను జైరము గంధ
విరిచినదని సంకేపించుటను ఫలమిచ్చ నగుటకు చొత్తిల్లెతిని.
మహాత్మ్య శ్రీయులతో చేరిమి సేలకొల్పి, పరస్పరసహాయ ము
వృద్ధి పఱచుటను, ప్రజాత్వము లిగువెప్పుల జరుగఁజేయు కలంకెన

ప్రస్తుతమునాటి కష్టముల కేడగిరి జ్యోతిరుగాలి
 కేర్పానును నొప్పుకొనిరి. శివుడు 10-20 ఘంటలు ఆపుడు
 అప్పుడును సభ ఆపుడు జూలై కేంద్రతేదీ మరల సభ నమ
 వేకమనునది తెలియజుతెడ.

జి. ఏ. ఎల్. టి. ఉపాధ్యక్షులు, తేజాని

తిలకు స్వరాజ్య నిధి

1921 ఆదాయ వ్యయపట్టిక - ఆడిటరు రిపోర్టు

ఆంధ్ర రాష్ట్ర తాగు వ్యయములు

ఆడిటరు సర్టిఫికేటుతో తెల్పబడిన ప్రతిబంధము. 112, 91, 467 రూపాయలు వాగ్దానము చేయబడినది. ఆ మొత్తములో 109,8592 రూపాయలు యింకను కనూలు కాలేదు. ఈ మొత్తములో బొంబాయి వారు కొద్దికాలముగానే 2,88,000 కనూలు చేసినది. ఆ మొత్తము వారు దాదాపు మిల్లీయన్లకు పైగానుండి 3, 96, 000 కనూలు చేయవలసి యున్నది. ఈ సొమ్ము తీర్చుకొన్నప్పుడు వంగరాష్ట్రమున పరిశ్రామిక పాఠశాలకు అనుబంధముగాను ఆయుర్వేద కళాశాలకు 1,36,000 ను వాగ్దానము చేయబడినది; గాని ఆ మొత్తము లింకను కనూలుకాలేదు. సిబ్బంది కష్టములు మితముగానే యున్నవి గాని దుబాకాగా తేవు. భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారి ఆర్థిక స్థితి అనుకుంటున్నప్పుడు అది ఆడిటరు ప్రతిబంధము మరికొన్ని వివరములు

భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు 31-7-1921 వ. తేదీన బొంబాయిలో జరిగిన సభలో చేసిన తీర్మానము ప్రకారము సి. హెచ్. సోపరి వారి గారు చేసిన రీతి ఆడిటరు గారి నియమం ప్రకారం రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘములకు కేంద్రీయ సంఘములైన వారిని కొందరు కార్య సంఘమువారు ప్రాసిన లేఖ సోపరి వారి గారికి 7-11-21 వ. తేదీన చేసినది. అటుపిమ్మట వారు చెప్పినట్లు, కేంద్రము, అసాము, బర్మా రాష్ట్రములు తప్ప తక్కిన రాష్ట్రముల కన్నిటికినీ కేంద్రీయ ఆడిటరు రిపోర్టు బొంబాయిలో 15-12-1921 వ. తేదీన ప్రతిబంధము చేసి, అప్పటికి రూ. 1,12,91,407-0-11 వాగ్దానము చేయబడినది. దానిలో 58,55,988-14-21 రూపాయలు కనూలు అయ్యి. మొత్తము 1,12,91,407-0-17 రూపాయలు లో 10,192,814-8-8 రూపాయలు రాష్ట్రీయములలో కనూలు అయ్యి. 109,85,92-11-8 రూపాయలు కనూలు కాలసియున్నవి.

ఆంధ్రరాష్ట్రమున కనూలు అయిన మొత్తము 17,69,89-0-41 రూపాయలతో ఆంధ్రరాష్ట్రములకు ప్రత్యేకము 24,558-0-8 రూపాయలు చెల్లగల సగల సొంతగిరి. మొత్తములో ఏకవంతు సగలరూపాయల లభించినది. తిలకునిధికి కనూలు అయిన మొత్తమున 6,87,182-18-1 రూపాయలు ఖర్చుకావలసినది వ్యయపరచబడినది. ఈ మొత్తములో రాష్ట్రీయ సంఘములు 100-25 వంతున భారత సంఘమున కియ్యవలసిన దానివంతులూ గాని నియ్యలేదు. ఇంకవరకు 13,17,719-14-2 రూపాయలు మాత్రమే భారత సంఘమునకు వంతు అయినది.

రాష్ట్రీయ మండలాధిపతులు 31-12-21 వ. తేదీకి తెల్పబడిన ముగించినది. అన్ని రాష్ట్రీయములవారును తెల్పబడిన తయారుచేయబడిన కేంద్ర యొక్క మొత్తమునే ఏర్పరుచు కొనవలసి. ఆయా రాష్ట్రములలోని ప్రత్యేక పరిస్థితులకు ప్రత్యేకముగా నోచుకొని ఏర్పరుచుకొని 1922 వ. తెల్పబడిన తయారుచేయబడిన ఆడిటరు గూడినది. ఈ ఆడిటరు రిపోర్టును భారత కాంగ్రెసు కార్యదర్శి నేడే మా కార్యాలయమునకు పంపెను.

విరాళములు

నూలు వదులబడిన టైలర్ కేట్	2,88,000
కాటకనహాయులు	91,000
అక్రమములు	40,000
నిజ్జుకాములు	26,000
విద్యార్థులు	50,000
ఇతర విషయములు	1,15,000
మొత్తము	6,09,000

చౌరీచౌరాకేసు అపీలు

ఎనమందుగురిని వదలివేయుట
అలహాబాదు హైకోర్టులో యాశకు విచారణ జరుగుచున్నది. తిలకునిధి వేయబడినవారిలో కి మంచి అల్లరి జరిగినపు తేదీలు నున్నట్లు స్థిరపడలేదు గావున వారిని వదలివేసిన మన వ్యాయమానము లిదివరకే తెలిసిరి. ఇంకను విచారణ జరుగుచున్నది.

ఆంధ్రరాష్ట్రము

ఆదాయ వ్యయము

తిలకు స్వరాజ్యనిధి	8,34,428 9 31
భారత కాంగ్రెసు వారి రిచ్చివడి	96,000 0 0
ఇతర కనూలు	880 8 0
సభ్యుల దునుము	648 0 0
రవలసిన మొత్తములు	19,219 0 8
డిట్	1470 1 41
మొత్తము	4,52,201 2 11

వ్యయములు

భారత కాంగ్రెసు సంఘమునకు వంతునది	40,477 2 8
ఇల్లా సంఘములకు భారత కాంగ్రెసు వారి రిచ్చివడి మొత్తములోనుండి యిచ్చివడి	48,000 0 0
డిట్ రాష్ట్రవ్యాపకమునుండి	82,023 10 9
డిట్ ప్రత్యేక వికాశములనుండి	1,58,218 15 4
రాష్ట్రములు	15 4 0
బట్టు ప్రతి	8,166 1 0
ప్రచారము - ప్రతిబంధము	2,988-14-8
ప్రయాణపు ఖర్చులు	1,191-18-0
అధీశువ్యయములు అడ్డ మన్నగునవి	4,128-11-8
లైబరరీ సామానులు	1,840-4-7
98-9-6	
కాకిరెక్కాము	260-0-0
అభ్యాసములు	1878-12-0
కాతానానాల్లెలు మండలసంఘములకు	81,154-8-11
డిట్	9,071-0-8
కారవలసినవిరాళములు	8 000-0-0
స్థిరాస్తి మూలము	7,500-0-0
సగల మూలము	2,208-8-0
కరుణలను	84,225-8-4
మొత్తము	4,52,201-2-11

(సం) సీతారామకృష్ణ-కార్యదర్శి.

(సం) కే. వెంకటప్పయ్య-కోశాధికారి.

ఆడిటరు సంతకము.

17 వ ఉత్కల-భవనసభ

ఈనెల 31 వ తేదీన బరంపురమున జరుగును

17 వ ఉత్కల యూనియను భవనసభ మార్చి నెల 31 వ తేదీన గంగానదిలో బరంపురమునందు జరుగునని సమాచారం పూర్వము. ఎన్. వి. రథ (ఎం. ఎల్. సి) గారు ప్రాసినది.

పెద్దబ్రహ్మదేవముకు ఆంధ్రనాయకుల రాక

కేరళము ప్రాయములు కాశీనాథుని కాశీకోశాధిపతి, టూగంటూరి ప్రకాశంపంతులు బుజుగు పాంబయ్య, కే. భంపాటి లక్ష్మీపురి నానాచార్యులు గారు ముగ్రామ ముపరిచము చేసిరి. శ్రీ కాశీకోశాధిపతి గారు ప్రకాశం పంతులుగారును ప్రస్తుత పరిస్థితులను గురించి గంభీరపర్యాయ మొనరిరి.

శ్రీయత బుద్ధరాజు అయ్యోరాయరాజుగారు తిలకు స్వరాజ్యనిధికి రూ. 200-0-0 వసూరి. కాంతలు కేడే మోటా వంతునది కాశీనాథ పెద్దకోశాధిపతి.

మార్చి 28 వ తేదీన పురస్కార కర్మ
25-2-1922.

జంతు హింసా నివారణ సంఘము: - శేపు (29 వ తేదీ గురువారము) సాయంకాలము 6-30 కు చింతాద్రిపేటలో కలవలకల్లు క్రైస్తవ గారి చాలికాపాలశాలలో జంతువులపట్ల దయనీతి అను విషయమును గుర్చి ఎన్. సి. కంగరాజు డియంగా దురస్థం చేసెదరు.

శ్రీ రామనవమీ మహోత్సవము

శేపు (29 వ తేదీ గురువారము) రాత్రి 9 గంటలకు జరిగివున్నది. తాతాముత్తి అప్పనదిలో. చింతాద్రిపేట కాటకాల కడుటనున్న 17 వ సంవత్సరమున ముడికొండ వేంకటాచార్యులగారి పాటక శేరి జరుగును. నేరూరు నుండే కేశవయ్యగారు ఫిడీలు, దొరరాజయ్యగారు మృనంగం, ఎన్. రమణయ్యగారు జలతరంగ వాద్యములుగూడ జరుగును.

మోసము: - కి. సి. శ్రీరామ వేదకాగారు (కొట్టలకోలాపా), చాక్లరు డి. వి. వెంకటప్పగారు, (మెడికలు పాల్వెనకర్) మరియు కి. వి. మూర్తిగారు (క్రిష్ణప్ప వాడుక పేర్ల కార్మికులు) వీరు ముగ్గురును ఆగస్టు 9 వ తేదీన మోసపుచ్చి 15 వేల రూపాయలకు యం. ఏ. శ్రీవాసయ్యగారి కడకుండి తీసికొని పోయినట్లు ఎన్నురు పోలీసుకోర్టులో వాది వత్తుమున నిర్దేశించి, ఆర్. కె. కె. ప్ల స్వామిశయ్యగారు కండ్లెండులు పైలు చేసిరి. ఈ కండ్లెండులు న్యాయాధిపతి అంగీకరించి విచారణ నిమిత్తము పోలీసు కమిషనరుకు పంపిరి. కొట్టలకోలాపాగారు రిమాండులో నున్నాడు.

వేంకటగిరి జాలీబద్ధ క్లబ్

వార్షిక పందెములు

ప్రెక్టర్లు వార్షిక పుణ్యక్షేత్ర పందెములు జూలై 31 వ తేదీన వేంకటగిరియందు జరుగును.

మార్చి 30 వ తేదీ. (1) హోంటి 1 (2) హోంటి. సి. " 31 (3) కెల్లూరు కెడ్డేటి " " (4) కెల్లూరు వై. యం. యం. ఏ. ఏ. 1 వ తేదీ. 31 వ తేదీ గెల్లూరువారికి ఆర్. సి. కె.

హోంటి కాశీనాథ

" 2 వ తేదీ. హోంటి. బి. వాకేష్ కల్లవ. తిరుపతి. " 3 వ తేదీ. వేంకటగిరి కల్లవ. కావలి బోర్డు హోంటి. " 4 వ తేదీ. 30 వ తేదీ గెల్లూరువారికి 1 వ తేదీ గెల్లూరువారికి " 5 వ తేదీ. 2 వ తేదీ గెల్లూరువారికి 8 వ తేదీ గెల్లూరువారికి " 6 వ తేదీ. 4 వ తేదీ గెల్లూరువారికి 5 వ తేదీ గెల్లూరువారికి

అన్ని పందెములు సాయంత్రము 6-15 కు సరిగ్ ప్రారంభింపబడును. సమయముకాని టీచారు అడ్డుచేయబడుదురు (అని తెలిపిరి) (వాయువుగాదు).

మద్రాసు శాసనసభ ఎన్నికలు

అక్టోబరువరకు జరుగవు

ఆగస్టులో జరుగుననికొన్ని మద్రాసు శాసనసభ ఎన్నికలు అక్టోబరు మొదటివారములో జరుగునని తెలియుచున్నది. కాబట్టి ఈ క్షేత్రములలో పెట్టెలకు ఆఖరు వరకును వర్షము ఆ పోలి యిట్లు ఏర్పాటుచేయబడినది మేములే చెప్పెను. ఇంకొకటిగా ఎన్నికదారుల క్లిష్టతయగుచున్నది. అది ఆగస్టులోపల పూర్తిగాదు. పెట్టెలకు అంతము: ఈ క్షేత్ర సర్కారులలో గాలి తుసానుగాలి వీరును. అక్టోబరు ఆఖరుకు వక్షిణ్యములో వర్షము లారంభమగును కావున అక్టోబరు మొదటివారములో జరిగిన, అందరను, పిలుగు నుండును.

క్రొత్త శాసనసభ అక్టోబరు చిరునామములో సమావేశమై క్రొత్త వచ్చిన సభ్యులు 1924 ఫిబ్రవరిలో ప్రగాత్యులై కొని బడ్జెటు పర్వంలో పాల్గొనటకు ఏ అగునట్లు అవకాశ మియ్యబడును.

ఈలోపల మిగిలియున్న పనులు పూర్తిచేయుటకు ఈ ప్రస్తుత శాసనసభ ఆగస్టు నెలలో సమావేశము గావచ్చును. మద్రాసు మేయరు.

హిందూ, ముస్లిం :- పూర్వ స్వరూపాలనా కాకు
మగ్రి మా. రాయలరామానుజ పరమహంసేశ్వర సాక్షాత్కారానికి
కొలది కోటలనుండి వాత్సల్యముగా నుండి శోభించు పర
మాత్మకు త్రి. విష్ణుకాళిమగ్రిగాకు పరిపక్వ కొలది
కానునున్నరు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1923 సం. మార్చి నెల 28-వ తేది

బుధవారము

దేశస్థితి: కర్తవ్యము

వర్తమానసందర్భములను అందఱు దేశస్థితిని సమదృష్టితో జూచుట స్వరాజ్యప్రస్థానమును నిర్ణయించుటకు సాధనముగ నుండగలదు. గయా కాంగ్రెసు కార్యవిధానమును నిర్ణయించి కూడా మానవులు గలవలసివి. ఇందు రెండుమానవులు చావప్రతిపాదములతో గడచినవి. గయా కాంగ్రెసు నిర్ణయించినవిధానము ప్రజాదరణమునకు బాత్రము గాదని వాదించెవారు క్రొత్తవిధానమును గోరుచున్నారు. అసహాయయోగమును విశ్వసించెడివారందరును గయా కాంగ్రెసు విధానమును వసలంబింపవలయునని ప్రయత్నించుచున్నారు. శ్రీ కృష్ణజన్మస్థానములను వదలివచ్చిన వారందరును నసహాయయోగప్రస్థానమును సత్యముగ జేయగోరుచున్నారు. కాని వారి యుత్సాహదృష్టి కనురూపమైన ఛరిస్థితులు దేశమునందు స్వరాజ్యసేవకులకు గనిపించక కర్తవ్యము దుర్గాహ్యముగ నున్నది. నిరంకుశవర్గమీ సుంకులస్థితి కానందించుచు నసహాయోద్యమము మూలపడినదని ప్రగల్భములను బలుకుచున్నారు. సామాన్య లీ యసందర్భభావములందలి సత్యమును గనుగొన జాలక తలనూచుచున్నారు. ఇట్టి ఛరిస్థితులందు ప్రజాహృదయమును గనుగొనటయును ధర్మయుక్తమైన స్వరాజ్యసాధనమును నవలంబించుటయును పరమావసర మగుచున్నవి. అసహాయోద్యమము ప్రజలయందు గలుగజేసిన మహాసంచలన మిపు డెట్లు లున్నదియును నిశ్చయించుట కాత్యవిధానమునకు సాధనముగ నుండగలదు.

ప్రజలస్థితి
గత సంవత్సరమునందు సువ్యక్తమైన పరమోత్సాహము వర్తమానసంవత్సరమునందు వ్యక్తమగుట లేదని సామాన్యులు ప్రతిపాదించినను ప్రజలు పరమోత్సాహమును గలిగియున్న విధమును ప్రజల సాహచర్యము విశదము చేయుచున్నది. కాంగ్రెసు సంఘములు ప్రథమసంవత్సరమునందు జేసిన ప్రచారఫలమును నిపుడుచూడగోరుట యునుచితిము. మొదటిసంవత్సరమునందు గాంధీమహాత్ముని వాయవ్యే వర్తలనములు లక్షలప్రజలను సమావేశముచేసి స్వరాజ్యవాదమును దేశదీక్షలను న్యాపింపజేసెను. ప్రజలు గాంధీమహాత్మునకు స్వరాజ్యకానుకలను వేలకొలది సమర్పించిరి. వేలకొలది స్వరాజ్యసేవకులు దేశమునందు స్వరాజ్యసేవను జేయుటకు కంఠమును గట్టుకొనిరి. న్యాయవాదులు వృత్తులను వదలిరి. విద్యార్థులు పాఠశాలలను విసర్జించిరి. ఉద్యోగస్థులు పదవులను వదలుకొనిరి. విరందరును స్వరాజ్యప్రచారమును జేయుటకు దీక్షనుబూని సాటుపడిరి. మహాత్ముని యాదేశమునను వసూలుచేయబడిన తిలకు స్వరాజ్యనిధి యుద్ధేర్చుగను భారాళముగను స్వరాజ్యప్రచారమును జేయుటకు వినియోగింపబడినది. గోదావరి మండలమునందు ౧౨౦ ప్రచారకులూర్చితములును పరమోత్సాహముతో స్వరాజ్యప్రచారమును జేసిరి. స్వరాజ్యప్రచారమునకు వేసవేలు హాస్యములు వినియోగింపబడినవి. గోదావరి మండలమునందువలె నితరమండలములందును

కాంగ్రెసుప్రచార మధ్యంతరములు లేకను భారాళముగ జేయబడినది. రెండవయేటను నిర్బంధవిధానము పరమోత్సాహమును బొందినది. ౨౦,౦౦౦ కాంగ్రెసు సేవకులు నిర్బంధింపబడిరి. మహాయోగి గాంధీమహాత్ముడు నిర్బంధింపబడెను. స్వరాజ్యసేవకుల సంఖ్యతగినది. సేవాద్రవ్యములు తగినవి. సేవకుల హృదయమునందు నిరుత్సాహ దిహ్వములు పొడచూపినవి. న్యాయవాదులు విద్యార్థులు తిరిగి వారి యాశ్రమములను జేరుట కుపక్రమించిరి. ఈ యుపక్రమము కొంత నిరుత్సాహమునకు గారణమైనను సేవకబృందమునందు బయలుదేరిన సంపూర్ణత్యాగులు సేవకవర్గమునకు మహాప్రతిభను గలుగజేసిరి. అన్ని మండలములందును త్యాగమూర్తులు వారిమహాత్మాగమూలమునను స్వరాజ్యసంకల్పమును స్థిరముగ బ్రతిష్ఠించిరి. శ్రీయుతులు లక్ష్మీనారాయణులు సుబహ్మణ్యములు సాంఘికమూర్తులు సీతారామశాస్త్రిలు కృష్ణమూర్తులు సరిసింహములు మొదలగు త్యాగసంపన్నులు స్వరాజ్యధ్వజమును స్థిరతరముగ స్థాపించిరి. దేశమునందేమూలకుబోయినను నీ త్యాగమూర్తులు ప్రత్యక్షమగుచు స్వరాజ్యప్రతిభను ప్రత్యక్షము చేయుచున్నారు. స్వరాజ్యనిధి లేకపోయినను ప్రచారకులసంఖ్యస్వల్పమైనను త్యాగపరాయణులమహాత్మాగము స్వరాజ్యఫలమును కాలక్రమమునను సమకూర్చుట నిశ్చయము. కాని స్వరాజ్యఫలము ననుభవయోగ్యమును జేయుటకు మహాప్రచారము మొదటిసంవత్సరమునందువలె నీయేడును విశేషముగ జరుగవలసియున్నది. వర్తమానసంవత్సరమునందు ప్రచారము తక్కువగనున్నను ప్రజాహృదయమునందు మార్పుగలుగలేదని ప్రజలసాహచర్యము విశదము చేయుచున్నది. ప్రజలకు నాయకులసందర్శనము లభించినపుడు వారికి మహారాజులకుగలుగు స్వాగతము గలుగుచున్నది. నిరంకుశాధికార క్రతిభ క్షీణించుచు స్వరాజ్యప్రతిభ వృద్ధిని జెందుచున్న విధమునకు స్వాగతములు ప్రమాణములుగ నున్నవి. ప్రజలు నిరంకుశాధికారవర్గమునకు బలవంతముగ భక్తిని జూపవలసినకాల ముత్తమించినది. హృదయపూర్వకముగ స్వరాజ్యసేవకులకు భక్తిని జూపుచున్న కాల ముదయించినది. నిశిత్రాతులందుసయితము దేశ సేవకులకు స్వాగతంబునొసంగుటకును వారియపదేశములను విచుటకును వేసవేలు ప్రజలు గూడుచున్నారు. నాయకులయపదేశములను విచుటకు మేడిపాడునందు రాత్రి ౧౦ గంటలవేళను ౧౨౦౦ ప్రజలు సమావేశమైరి. పెదబ్రహ్మదేవమునందు మిట్టచుట్టాహ్లాసమయమునందు 100 మందిగూడి ౨౦౦ రూప్యములను స్వరాజ్యనిధికి సమర్పించిరి. శ్రీయుత అచ్యుతరామరాజుగారు నిరంకుశాధికార ప్రకటనమును జదివెయును పోలీసువాకి సన్నిధియందే రెండువందల రూప్యములను తిలకు స్వరాజ్యనిధికి సమర్పించి వారిసేవా పరాయణత్వమును స్వాతంత్ర్య స్వభావమును నిరంకుశవర్గమునకు విశదము చేసిరి. అచ్యుతరామరాజుగారి వలెనే దేశమునందంతటను దేశసేవను జేయుటకు ప్రజలు సిద్ధముగనున్న విధమును ప్రజల సాహచర్యము విశదము చేయుచున్నది. బ్రాకెసు వర్గము నిర్బంధప్రకటనలను బ్రకటించి బెదరించినను ప్రజల సంకల్పము మారలేదని సభలు సమావేశములు సంభాషణములు స్వరాజ్యనిధికి విరాళములు రుజువు చేయుచున్నవి. ప్రభుత్వ ప్రతిఘటనము గోదావరిజిల్లాయందధికారవర్గము ప్రచురించిన ఈక్రింది దండనవిధానప్రకటనలు నిరంకుశాధికార దృక్పథమును విశదము చేయుచున్నవి.

అందరు గ్రామాధికార్తకు
వాణిజ్యోత్పాదక ఉద్యమము విషయములను, సివిల్
డిస్ఆబిలిటీని నివారణ కాలాంతరము స్వరాజ్యనిధికి జూరజే

మొదలగునదిన్ని గ్రామములలో జరిగే వర్తలను విడిచి
లను వెంటనే గ్రామాధికార్త కినిచ్చి తాలూకాకు రహస్య
ముగా ఉద్యమకర్తల స్వేచ్ఛాహితం రిపోర్టుచేయవలెను. ఇట్టి
సంఘటన రిపోర్టు చేయనియెడల గ్రామాధికార్త కినిచ్చి తాలూకాకు
ప్రకటనములు. ఈఉద్యమములో ప్రాముఖ్యతకలిగించిన ప్రజలకు
గాని గ్రామములకుగాని రెండవవంట నీటిసప్తయి మూడువంద
రూపయలవరకు వరుసగా జేయబోవుటయేగాక ప్రభుత్వము
నీటివంట నులుకూడా గంటకు మించుచునే బడవని తెలియ
పరచవలెను. ఈఉద్యమములో తుపాకీలైసెన్సువార్డు గాని
గంధకం బాజాబంబాదార్డుగాని ఉన్నయెడల వారి పేర్లపూడా
ప్రత్యేకించి మనోటినులోకి తీసికొనకచ్చు.

(సం.) బి. రామారావు

కాశీవాదతాలూకా తాసిల్దార్ ఆనుమది.

అసహాయోద్యమము స్వరాజ్యనిధి వాలంటీ
యరులగుట దండనప్రాయమైన, కాంగ్రెసు
సమావేశమే దండనార్హమగుచున్నది. ప్రజలీ
పరులను జేయుట శిక్షార్హమైనపుడు స్వరాజ్య
ప్రయత్నమే శిక్షార్హమగుచున్నది. ఈ ప్రకటనము
నందలి చివరవాక్యములోని భావము లధికార
హృదయకంపమును స్ఫురింపజేయుచున్నది. తుపా
కుల లైసెన్సువార్డు పేర్లను గంధకంబాణసంచా
లైసెన్సుపేర్ల వార్డును ప్రత్యేకించి తెలుపవలయునని
ప్రకటనయందు బెలుపబడినది. దీని భావమును
పాఠకు లూహించుకొన గలరు. దీనివలనను బ్రాకె
నుగారి కసహాయోద్యమతత్వ మింకను బోధ
పడలేదని విశదమగుచున్నది. డాక్టరు సుబహ్మణ్య
ముగారి స్టేటుమెంటును చదివినతరువాతను బ్రాకె
నుగారి చిత్రవృత్తి కొంతమారిందని నమ్మకముగలు
గుచున్నది. అసహాయోద్యమ విధానమునకు డార్జ
న్యరాహిత్యము ప్రాణమని సుబహ్మణ్యముగారు
తెలిపిన భావమును స్వరాజ్యసేవకులందు సామాన్యు
లు సయిత మూ ధించుచున్నారని యధికారవర్గ
మిపుడైనను గ్రహించుట సంభావ్యము. అధికార
వర్గ మీసత్యమును గ్రహించినను గ్రహించకపోయి
నను భయంకరమైన ప్రకటనలు దేదీప్యమానముగ
వెలుగుచున్న స్వరాజ్యజ్యోతిని సన్నగిల్ జేయుజాల
వని ప్రజలయత్సాహము విశదముచేయుచున్నది.
అధికారుల బెదరింపులెటులున్నను దేశమునందంత
టను ప్రజలు పరమోత్సాహముతో స్వరాజ్య
నిధికి కానుకల సర్పించుచు స్వాతంత్ర్యాభిలాషను
సువ్యక్తముచేయుచున్నారు. ప్రజల స్వాతంత్ర్యో
త్సాహమును మొదటిసంవత్సరము నందు
వలెనే దేశమునందంతటను నుద్ధరింపజేయవలసిన
భారము నాయకులమీద గల విధమును దేశపతి
స్థితులు వ్యక్తము చేయుచున్నవి.

నాయకుల కర్తవ్యము

ప్రజల యుత్సాహమును వికసించజేయుటకు
దేశమునందంతటను స్వరాజ్యప్రచారము భారా
ళముగ జరుగవలసి యున్నది. ప్రచారము భారా
ళముగ జరుగుటకు స్వరాజ్యనిధిని సంపూర్ణముగ
జమచేయవలయును. స్వరాజ్యనిధితో స్వరాజ్య
సేవకులును వేలకొలది బయలుదేరుదురు. స్వరాజ్య
నిధిని సమకూర్చి స్వరాజ్యసేవకులను మూల
మూలకు బంపుటకు నాయకుల దేశపర్య
టన మత్యంతోపసరముగ నున్నది. ప్రజలమాంద్య
మును విడిగొట్టుటకును స్వరాజ్యనిధిని ప్రోగుచేయు
టకును స్వరాజ్యసేవకులను జేర్చుటకును నిరంకుశ
మార్గములను ఖండించుటకును నాయకుల పర్య
టనమే పరమసాధనమని దేశజేస్థితులు విశదము
చేయుచున్నవి. నాయకులీ ధర్మో
రహస్యమును గ్రహించి వారి శక్తిసామర్థ్యము
లను దేశపర్యటనమునకు వినియోగించి స్వరాజ్య
మును ప్రత్యక్షముచేయుటయందెన్నినిర్బంధములు
సంప్రాప్తమైనను శిరసావహించి అసహాయోద్యమ
విజయమును స్థాపించి స్వరాజ్యప్రస్థానమునకున్న
ప్రపంచశాంతికిని దోడ్పడుదురు గాత!

సర్టిఫికేట్లు అధికారము

సర్టిఫికేట్లు అధికారము అసాధారణముగా నా... కాకా యను విషయమును గూర్చి సంక్షేపమున... సరములేదు. సర్టిఫికేట్లు అధికారమును గూర్చి... జాయింటు కమిటీవారి టిప్పుల ప్రాసిరి. "అధికారము... నిజమగు అధికార మని స్పష్టపడవలెనని కమిటీ... వారు కోరుచున్నారు దీనిని విశదీకరించుట, నిరం... కుకమని గాని అసాధారణ మని గాని భావించునా... డదు." ఈ సంగతినే హెయిలీగారు మొన్నటిదినము... శాసనసభలో తేటతెల్లము గావించిరి. పార్లమెంటు... కభివృద్ధిగూడ నీవిషయము చర్చకు వచ్చెను. ఉప్పు... కన్నువిషయమై ప్రశ్నవైచుచు, సర్టిఫికేట్లు ఏర్పా... టు అసాధారణమని కలనల్ వెడ్జిపుడ్డుగారు పేర్కొ... నగ, ఇటుల బలుకుట అక్షేపణీయమని సర్. హెన్రీ క్రెయికుగారు సూచించిరి. సంస్కరణశాస... నమునందలి నిబంధనలు, ఈ మార్గము నామో... దించుచున్నవని, వికటరులునుగాకు నుడివిరి. విక... టరులునుగాకు, ఈ మార్గము సక్రమమని యే... భావించుచున్నారు. ఇట్టి అధికారము కేవలము... కాలిముపై నిలిచియుండుటకుగాక, అచరణలోనికి... వచ్చుటకే యుద్దేశింపబడెనని హెయిలీగారు నుడి... విరి. మరియొక సంగతిగూడ బయల్పడినది. రాష్ట్రీయ శాసనసభలవారు నిరాకరించిన గ్రాంటు... లను, పునరుద్ధరించు విషయమై, గవర్నరుగారికి... గవర్నరు జనరలుగారు యాలోచన జెప్పుటకు అధి... కారముగలవా యని, నియోగిగారు సామాన్య... శాసనసభలో ప్రశ్నించిరి. అవిషయము ఇంకను... విచారణలోనున్నదని, హెయిలీగారు బదులు... జెప్పిరి. ఇందునుగూర్చి నిర్ధారణ జేయక ముందే... ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము... లకుహితమొసగిరా, అనినియోగిగారు మరలనడిగిరి. అవిషయము నింకను ఆలోచింపవలెనని, హెయిలీ... గారు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. సర్టిఫికేట్లు అధికార... మును లా ముఖయోగించుటయగాక, ఇండియా... ప్రభుత్వము వారు స్థానిక ప్రభుత్వములకుగూడ... హితము గలపుటకూడ, ఇందలి నిజసందర్భములు... తేటపడును. సర్టిఫికేట్లు అధికారమును స్వల్ప... సంగతులకుగూడ వర్తింపజేయుట భావ్యముగాదని, మాంకెస్టరు గార్డియనుపత్రిక హెచ్చరిక జేయు... చున్నది. స్టేటుకోన్నిలుసభలో నిన్నటిసాయంకాలము, ఆర్థిక సభ్యులగు కుక్కుగారు ఆర్థికచట్టమువిషయమై... ప్రభుత్వమువారు మరియొక ప్రతిపాదనము గావించ... రని వెల్లడిజేసిరి. ఈ ప్రకటనముబట్టి ఉభయ శాసన... సభల జాయింటు సమావేశముమాత్రము జరుగదని గ్రహించవచ్చును. దేశమంతయు ఒక్కమృదీ వల... దన్నను, సామాన్య శాసనసభవారు రెండుమార్లు నిరాకరించినను, ఉప్పుపన్నును రాజప్రతినిధిగారు పునరుద్ధరించెదరని తెలియుచున్నది. ఇటుల పునరుద్ధరించుట అవివేక మయినను, అధికారవర్గసౌప్రదాయముల కిది విరద్ధము గాదు. ఏది ఎటులున్నను, సర్టిఫికేట్లు ఉత్తరము శాసనసభ్యుల నెప్పుడును ఎదుర్కొనుచుండును. ఈ అధికారము నామమాత్రముగాని అసాధారణముగాని గాక, ఆచరణలో నుంచదగిన సామాన్య అధికారములలో జేరుచుండగ, దీనియపద్రవము మరింత యధికమగుచున్నది. సర్టిఫికేట్లు అధికారము నువయోగించుటయు, ఉపయోగింపకుండుటయు, పాలకుల నిరంకుశేచ్ఛపై నాధారపడియుండును. ఇట్టిస్థితి స్వపరిపాలనాభివృద్ధికి భంగకరము. ప్రస్తుతసంస్కరణ విధానమును నమ్ముకొని స్వరాజ్యమును సంపాదించుట దర్శనమున వేరుగ దెలుప సక్కరలేదు. ప్రస్తుతవిధానము మారి, సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము ల్వరలో లభింపనియెడల, దేశము వికాసస్ఫూర్తి

గాంచజాలదు. అసహాయపడు లేగాక, మితవాదులు సైతము ఈసరికి నీసంగతిని అనుభవపూర్వకముగ గ్రహించియుండురు.

పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషను

పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషను సామాన్య శాసనసభవారు గ్రాంటును నిరాకరించి, తమ యసమ్మతిని తెలిపిరి. కాని, రాజప్రతినిధిగారు గ్రాంటును పునరుద్ధరించి, ఇండియా రాజ్యాంగమంత్రిగారికి తోడ్పడిరి. హెయిలీగారు సామాన్య శాసనసభలో నీ విషయమునుగూర్చి మచ్చటించినపుడు, పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషనును నియమింపక తప్పదు గాన, దాని భర్తునుగూడ భరింపవలెనని తెలిపిరి. హెయిలీగారి ప్రసంగముబట్టి, పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషనును ప్రైవేట్ కారులు ఇండియా ప్రభుత్వముపై బలవంతముగ జొప్పించిరని, ధ్వజించును. కామన్సుసభలో మొన్నటిదినము వికటరులునుగాకు దెలుపుటలో, ఇండియా ప్రభుత్వమువారిందు కంగీరించిని మాత్రము చెప్పిరి. కాని, సర్వార్థి నేటు శాఖ యగు ఇండియా ప్రభుత్వము బ్రిటీషు అధికారులయజ్ఞలను శిరసావహించక తప్పనా? కాదనిన, ప్రయోజనముండునా? కమిషను నియామకపు సూచన ఇండియా ప్రభుత్వమువారినుండి బయలుదేరెనా, లేక ఇండియా రాజ్యాంగమంత్రి నుండి బయలుదేరెనా యని యడుగగ, వికటరులునుగాకు బదులు జెప్పక, ఉభయలును ఇందుకు అంగీకరించిరి మాత్రము చెప్పి తప్పుకొనిరి. పార్లమెంటుసభలో చర్చచరిగినపుడు, విలింగ్డుటనుప్రభువుగా రీకమిషను అవసరము లేదని సహేతుకముగ జాపగలిగిరి. పీలుప్రభువుగారు తమ చర్యను సమర్థించుకొన బ్రయత్నించెరి గాని, వారి వాదము నిస్సారమని వెల్లడియ్యెను. హిందూదేశము ధనవృద్ధులతో ఇబ్బందిపడుచున్న యాసమయమున, సర్వీసు వేతనాదుల హెచ్చుదలను గూర్చి యోచించుట మరింత యసభ్యముగ దోచును. సర్వీసుల వేతనాదులను హెచ్చుజేయ దలచుచో, ఇండియామంత్రి కలము గీసిన జాలును. మిగుల వ్యయకరమును, అనవసర వివాదహేతువునగు రాయల్ కమిషనుతో బని ఏమి?

దేవదాసు గాంధీగారు

దేశనాయకులు మరిల సంచారముజేయుచు ప్రజాప్రబోధము గలిగించుట, కొందరకు కంటకముగనుండుట వింతగాదు. అందు ముఖ్యముగ గాంధీ కుమారులగు దేవదాసు గాంధీగారు బయల్పడలుటచే, ఎట్టిముప్పు వాటిల్లునో యని వీరు కలవరపడుచుండురు. ప్రజాశయములు నెరవేరుటకు వీరు తోడ్పడనపుడు, నాయకులను నిర్బంధింపుడని యే, వీరు సంతతము సలహానిచ్చుచుండురు. వేరొక మార్గము వీరికి దోచదు. ఇట్టివారివలననే, ప్రభుత్వమున కధికోపుడ్రవము గలుగును. వీరు విమ్రలవలె నటించుచున్నను, ప్రభుత్వమునకు నిజశత్రువులు ఏరే. దండనవిధానమువలన, ఏదేశమునందును స్వాతంత్ర్యభావోజ్వలనమును అణగద్రొక్కుటకు వీలు గలుగలేదు. చారిత్ర మిగిలినాపాతమును చక్కగ నేర్చుచున్నను, నిరంకుశత్వాభిమారలు ఇంకను దీనిని గ్రహించకుండుట శోచనీయము. కాపెనునై కొంటు కిర్రనుగారు దేవదాసు గాంధీగారినిగూర్చి కామన్సుసభలో ప్రశ్నించగ, వికటరులునుగా రిందుకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు, దేవదాసుగారిచర్యలు రాజద్రోహపూరితము లగుచో స్థానికాధికారులు విడిచివెట్టరని అభియముపగిరి. నైకొంటు కిర్రనుగారికి దిగులు దీరెనో లేదో తెలియను.

స్థానిక వార్తలు

శ్రీ సచ్చిదానందసంఘము

సర్వమతవిషయకోపన్యాసములు శేపు (29 వ తేదీ గురువారము) సాయంకాలము 5-15 మొదలు 8-15 వరకునై శ్రీ సచ్చిదానందసంఘము గూర్చి గొప్ప విద్వాంసులు బువ్వపించురు. ఎల్లండి (30 వ తేదీ శుక్రవారము) ఉదయము 8 మొదలు 11 వరకును పార్సీ బ్రహ్మ సమాజములకును గూర్చియు సాయంకాలము 4 మొదలు 7 గంటలవరకునై, మహమ్మదీయ మతములను గూర్చియు నుపన్యాసములు జరుగును. శేపు రివరెండు ఏ. జి. హాగు, పాపా అస్సాసామి, పి. లక్ష్మీకన్య వాయుడు, సి. జనరాజరాజగారును, ఎల్లండి, జే. ఆర్. ఆర్యా, ఎం. వి. భాటివా, బాబూ జే. వేంద్రవాధమిత్ర, సి. ఎన్. మల్లినాధ, ఏ. చక్రవర్తి, ఏ. అనూపరాజుచాచా హాయి, సుబ్బయ్య అబ్బులూడగ, శ్రీమత్ కె. మధుసూత్ర ముదల్యారు, బ్రహ్మశ్రీ ఎస్. ఆరుణాచలశాస్త్రిగారునుపన్యసించెదరు.

కాలేజీపేటలో శ్రీరామనవమిఉత్సవము

దివానుబహదరు కేశవపిళ్లగారు ఈనెల 26 వ తేదీనాటి చెన్నపురిలో కాలేజీపేటలో నున్న శ్రీకళ్యాణ వదిరాజస్వామివారి ఆలయమున నగలవర్తకులు ఎం. గోవిందులెట్టిగారితో వైభవముతో శ్రీరామనవమి ఉత్సవమును జరిపించిరి. స్వామికి విజయవిజయము సమర్పించి ఆ ఉత్సవసందర్భవార్తము చెన్నపురిశాసనసభ ఉపాధ్యక్షుడు దివాను బహదరు పి. కేశవపిళ్లగారు వచ్చిరి. భగవత్ ప్రేమ కర్మనివయమున మహాదాస్యముతో నడిమిపెరుగు భ.మును వ్యయపరుచు వజ్రస్పృహలు పలువురు మిత్రులు నూరేండ్లతో దేవాలయమునకు గోవచ్చిరి. ఈ దేవాలయము 200 ఏ.డ్లకితము తూర్పు యిందయా కలెవరి మూడవ గవ్వకు జోకెపు కల్లేటిగారి సాయముతో నిర్మితపడినది. ఈ పేటగూడ అయిన పేటనే కల్లేటు పేట అని పిలువబడును. కానుకాను కాలేజీపేటకింద మారింది. కల్లేటుగారి వంతును అపేట గిలవడే యువుడు బ్రిటీషుగారుకాలో గవర్నరు గాను ప్లాడు. పిళ్లగా రాజేశ్వరులు వెల్లెపుడు కల్లేటుగారిని యాచిరి. ఈ దేవాలయమునుగూర్చి సవిస్తరముగ వాదించిరి తెలుప గోరెనని పిళ్లగారు తెలిపిరి. పిళ్లగారు విచ్చేసినందులకు భర్త కల్లేటు వారి కృతజ్ఞులని యొరు ప్రాసిరి.

మాస్టరు మనహారు బాచేస్

చెన్నపురిలో కడపటిగానసభ

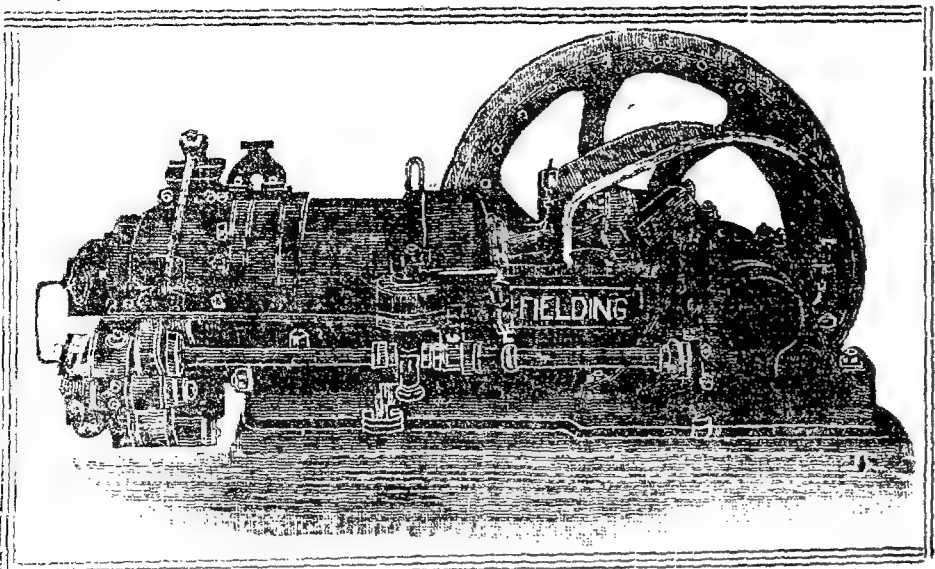
కడిపిడ్ల బాబుడగు బాచేస్ గారి ఆధ్వర్య శాండిత్యము నొక్కసా మూడి వినివారిలో విస్మయముగానివా రెవరును డదు. వీరు చెన్నపురినుండి వెడలబోవుచున్నారు. కడపటి సభ శేపు (29 వ తేదీ గురువారము) విక్టోరియాపునందిరమున సాయంకాలము 6-30 కు చెన్నపురి ప్రభుత్వ కర్మసంఘసభ్యుడు (లామె బు) జోనర బులు సి. పి. రామస్వామయ్యకు (బి. ఏ. జి. ఎస్. సి. వి. ఇ. గారి ఆధ్వర్యం క్రింద జరుగును. ఇదియే కడపటి ప్రదర్శనము. మరల ని. తలో బాచేస్ తాలిగాయక శిరోమణి పాటనినట తెలిసింపదు. వేలగానలో బుడగు బాల గోపాలనిలీల పితాంబరధారయై బాచేస్ పండితుడు కిల్లనల్లోని నూమయండ విజయయొక్కపే చాళుకు. ఇదివర కేకారణమున నైన వినివారెవరైన నున్నచో ఉప్పుక లేటిరోజున వెల్లె విని గోరెనము. కేటిసభకు టిక్కెట్లరేటు చూడె తెగింపబడెను. యా పాయిటు 5, 4, 3, 2, 1-0-0, గాలి 2-0-0 బు. టిక్కెటు కొన దలచినవారును రిజిస్ట్రేషన్యందు కొనదలచిన వాడును 500 ములు స్త్రీలును కల్లెన బడుదుగలరు. ఈ బాబుని సోవరి సర్పదాబాయి యు 12 ఏ.డ్ల ఈ డుగల శ్యామణి చూడె అమృతముగ గానమొనరించును. చెన్నపురికి వచ్చినపిమ్మట నీరాటండు త్యాగరాయలవారి శృంగారగూడ సీతాకోకచిలుక కడు మహోహరముగా పాడుచున్నాడు వడయలగూడ నదిని సోల కడు స్వచ్ఛముగా జడలచుండును.

కాని వోటును పెట్టగా నిరాకరింపబడినది.

ప్రసిద్ధికెక్కిన పిలింగు శిమిడిశల్ క్రూడాయిలు యింజనులు

యింజనులు రమారమి యుద్ధమునకు పూర్వము పున్నస్వల్పధరకే అమలుచు చున్నవి. అన్నిసమయముల స్థాకులో సిద్ధముగానున్నవి. యివి కొనుటవల్ల అన్నివిధములచేతను లాభమును పొందవచ్చును. మిల్లులకు కావలసిన యావత్తు సామానులుకూడా అతి సరసమయిన ధరలకు దొరకును ఆలశ్యముచేయక వెంటనే వ్రాయుడు.

సోల్ యేజెంట్లు:— డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో, 12, తంబు శెట్టిపేడి, మదరాసు.

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిన్నలు మొదలు వయసైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటిని వాడతగినది. 250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సిసాలవరకు రూ 1 4-0 మైతూరు ఎస్. ఎస్. ఆర్ వైద్యశాలాధికారి పా. వెంకటాచల పండితులవారితో తయారు చేయబడిన లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలను వాడితే అవి కుద న్యదేశములకలచే తయారు చేయబడినవి తెలుప మిక్కిలి సంతోషించెదను. వాటిని వాడుటవలన నోటికి చుంచు నువాసనిచ్చును, విడుదలి కొమ్ముకడిసెను, అజీర్తి, హృద్రోగములు, కడుపుకోప్పి, కంతువ్వరములు వీటిని తక్షణమే పారదోలును దీనిని ఆయుర్వేద వైద్యులచేత తప్పక వాడుట మంచిది.

డాక్టరు ప్రభాకరు, షెల్స్ ఆయుర్వేదిక్ యూనివర్సిటీ గ్రాడ్యుయేటు, ఎస్. వై. ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ వైద్య యం. ఎస్. ఏ. ఐ. ఎస్, పానిటిరి ఇన్స్టిట్యూటు లండన్, కన్స్ట్రలర్ కెమిస్ట్రీ, ఆగియారిసంజ్, నెం 2 లొంబాయి. ఉప్పుము, కీలకముచే గలుగు దగ్గు, ముక్కుదగ్గు, గొంతుపుండు, రొమ్ముపడితము మొదలగునవి తప్పక తక్షణమే వుడుదను.

కానకేశ్వరి ప్రాచీ:— రు. 2 లు కేవలములు కొనవారికి మా శ్రీరాములవారి పట్టాభిషేక క్యాలండరు ఇనాం. నెం 381, తంబు శెట్టిపేడి, మదరాసు. నెం. 183 చైనాబజారురోడ్డు, అనందభవనముదగ్గర మదరాసు. పాశపుష్ప వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ శీరా రాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు. (3)

Advertisement for 'Vilayatho Gopu Medhala' (విలాయత్ గొప్ప మేడలాటరీ టిక్కెట్లు) featuring a large table with columns for ticket types, quantities, and prices. The table lists various ticket categories like 'Vilayatho Gopu Medhala' and 'Vilayatho Gopu Medhala' with their respective prices and quantities. The text is in Telugu and includes details about the tickets and how to purchase them.

దేల్లి విశ్వవిద్యాలయ పట్టపదానోత్సవము

ఇదియే ప్రథమసమావేశము దేల్లి యూనివర్సిటీ 23:—తేదీనాడు దేల్లి విశ్వవిద్యాలయ పట్టపదానోత్సవము జరిగెను. భాగ్యలక్ష్మి కీర్తిని ప్రభుత్వ గౌరవ్యులకి వహించిరి. ఈ సమావేశము కాసు సభాధిపతి భవనమున జరిగెను. సభకు కార్యనిర్వాహక సభ్యులు రెండు కావనసభల సభ్యులు విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులు ఇంగ్లం నిలవజేసేవల (చేతులు వదిలియుండిరి. కొద్ది మొదలును వట్టివిదము లందిరి దివ్యులను ఈ గౌరవ వహించి హాజరైరి. వీరు భవనభగ్గవతమున నున్న పరిశాలయము వాసినత్రయం దిరి. 4-45 నిమిషములకు సరిగ అధ్యక్షుని సభ్యులందరు ప్రధాన కార్యదర్శి సెయింట్స్ లోనికి తీసికొనిపోయిరి. అధ్యక్షుని అనుమతి వలన డాక్టరు గౌరవగారు పట్టపదానోత్సవము ప్రారంభింపబడినది ప్రకటించిరి.

విశ్వవిద్యాలయము తేది అకాడెమిక్ సభవారిదే వామోరించ బడిన తీర్మానమును చదివి తీసిండు ప్రభుత్వ గౌరవ వహించు సభ్యులకి దాక్టరు ఆఫ్ లా అను బిరుదును నిచ్చుటకును గౌరవగారి డాక్టరు అఫ్ లిటరేచరు అను బిరుదును నిచ్చుటకు తీర్మానింపబడినది తెల్పిరి. ముఖ్యగా తమకు భాగ్యలక్ష్మి గారిద్వారా అధికార తీర్మాన రీడింగు ప్రభుత్వగారికి డాక్టరు ఆఫ్ లా అను బిరుదు మొనరితి నని ప్రకటించుచు అభినందమును సూచించు ప్రత్యేక ట్యూనులు లను భవనముకు వారి కనుమతి యొసంగిరి. తరువాత రీడింగు ప్రభుత్వ గారికి ముఖ్యగా డాక్టరు ఆఫ్ లా అనియు గౌరవగారికి డాక్టరు ఆఫ్ లిటరేచరు అను బిరుదు ముల నిచ్చి వారిని అభినందముల సూచించు ప్రత్యేక వస్త్రముల భవనము కనుమతి యొసంగెను.

గౌరవగారి యుపన్యాసము విశ్వవిద్యాలయము తేది శ్యావోపన్యాసము చెప్పి రి:—ఈ విశ్వవిద్యాలయము కాల కుభ్రము పూర్వమునందు పాపింపబడితి. దీనిని సాపేక్షతలమునని తలపోసిన వాడినంది (లోకామయహార కేళి) ల నే ప్రాంతిక లకండి క్రిక్కియును వచ్చెను. అయిన కాలవిదమనుసంక్రమణ నితి ప్రారంభింపబడి వచ్చెను. కృతనిర్ణయసంఘమువారి కిది గౌరవించువానిని మేముందరము తలచితిమి. కాచిత్రాధికారు, సమయోధితకు గు సహాయముతో, తీర్చిదిద్దించి సమకట్టి. ప్రారంభముచే తీర్చి దిద్దినాకను గతయుటగూడ విశ్వవిద్యాలయ మింకయును కార్యకర్తలు నిలువనని సూచించుచున్నది. సామాన్య ప్రభుత్వ మవారి సాహసమైన దేల్లి నగరమున విశ్వవిద్యాలయము తేక యందుట మొక గొప్పలోపము. దానిని నివారించుట గూడ నీ ప్రణాల్న ములన యైనది. ఈ దేశమున, విశ్వవిద్యాలయంవలన ముగు మహాభావుడు, శాశ్వతము ల్లింపినదాని ఫలితమున నే యుత్తరీ మూసానును విశ్వవిద్యాలయములు వివిధ సెలెబ్రిటీ బడినది. పూర్వైభవమును వెనకబెట్టు యా శ్రేష్ఠ ప్రభుత్వ ప్రధానగారిను, విశ్వవిద్యాలయము తేక పోయిన కాలలోటునకు గురియగుచుండెను. భారతవిశ్వవిద్యాలయము లన్నిటికంటె నెక్కుడు వాఙ్మతమునైన గలదు. ఉన్నతవిద్య ప్రణాల్న తమకు కాళి. అట్టి క సతి గ రి గి యొండిన పు కు వి వి ప్రజలకు దాన మొసంగట మనవిధి. భారతతేక ప్రశాభివృద్ధి కై యునకులను విద్యాకుతుల తేసి సిద్ధపడుటకు మన విశ్వవిద్యాలయమువారు జంగరు. ఒక రాష్ట్రముకు సెలెబ్రిటీలైన విశ్వవిద్యాలయము తొలక రాష్ట్రసంబంధమైన మూర్తివృద్ధి కే పాటుపడెను తేకంవచ్చుకు గాని మొత్తమునా భారతతేక ప్రశాభివృద్ధి కే పాటుపడువానియవర్సమునై యుండవలయును. ప్రతిరాష్ట్రమున కొక్కొక్క విశ్వవిద్యాలయముండవలెను. ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయములు లేనిది రాష్ట్రములు నిలకలాలవు. ఇట్లు దేల్లి, విశ్వవిద్యాలయము ఇకర ఆలయములకు అవస్థ పాటుమై యుండగలదు. ఉన్నతవిద్యకు వికాసుకు ప్రజలకు సేర్పకలిగి, ఈ భారతదేశమున కేదవిశ్వవిద్యాలయముగ గూడ వలెయింప వచ్చును. అయి యిది భావికాల సూచన. ప్రస్తుతమున ఆవిశ్వవిద్యాలయము చాలబిచ్చిది ప్రభువు ఉపాధ్యక్షుడుగా వాయుశయముల సెల్ల తమకు కొనిపిరి ఈ యాలయమునకు కేవలము విద్యార్థి పాతుల సహాయమేగాక భారతదేశము అవిక భవిష్యత్తునై యున్నతాస్థానము ప్రపంచ జాతీయ సమితి యందు సాక్రమింపదలంపిన మహాను భావులందరి సహాయము నపేక్షించిరి.

ఈ యుపన్యాసము ముగిసిన తరువాత పట్టపదానము వహింపబడినది. ఒక భాయాపటము గూడ తీసిరి.

Madrid

"ELLIA" BELLY ACHES POWDER.

ఎలియా అను కడుపు నొప్పి నివారణి.

ఈ పేరును లెగిన చూర్ణము గడచిన 25, 30 సంవత్సరములనుండి అనేకులచే నుపయోగింపబడి భారతీయ వాని యొక్క దీనియందు అపారమయిన గుణములును చే యిదిగదను యే విధమయిన నిబ్బరయైనను లేక గుణము లేన పొడవైనది రూపించినవారితరు. ఈ మందు తేలవేల జనులచే నదా ఉపయోగింపబడి సుఖమునుబడియున్నార. ఎట్టి కడుపునొప్పిచే బాధపడువాడైనను సకల నొప్పికలిగి త్రుల్లిపడి బాధనొందలేక మారలుపెట్టు కొనుటకు ఈ చూర్ణము ను నోటకేసిన మరు నిమిషముననే సుఖముగ గుణము నిచ్చుటచే అదిగ నవ్వటకు ప్రారంభించును. ఈ గుణముయ నది నై బంధుయొక్క ఆశ్చర్యగణము నిచ్చునది. దీనితో సమానముగా నిమిషములో పాఖ్యమను ఔషధములు నే రెద్దియు లేదు. దీని నొకమాత్రు ఉపయోగించుటచేతనే మా మాటయొక్క నిజమను కనుగొనవచ్చును. దీనిని యాశ్చర్య మగు గుణమును జూచునపుడు యెంత ధరయిచ్చి తీసియోడికప్పటికైనను తక్కువ ధరకుగోయే తలంపవలసియుండును.

ఈ చూర్ణము యొక్క గుణములు:— సకల వాతసంబంధ రోగములను ఖండించును. కడుపు-యెండు గలుగు అకేక విధములయిన 7 డలను కలిగించును, జీర్ణరోగమునందు జీర్ణకృతి అధికపరచును, కడుపు వుబ్బునును పోగొట్టును, కడుపుందు పేగులతో సంబంధమయిన రోగములను ఖండించును, యే కాలమునందును చిన్న చిడ్డలు మొనలు గృధ్రులవలనను యే యొక్క ఆక్షేపణలే ఉపయోగించవచ్చును. ఉపయోగించ విధమును మందుతో పంపబడును.

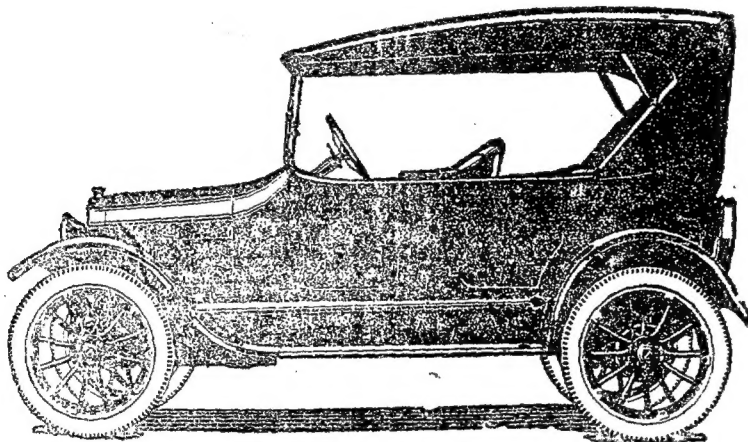
బుడ్డి ఒకటికి 0—8—0 ఇల్యాస్ సేట్, 53, బందురువీధి, జార్జి టౌన్, మద్రాసు.

ELLIAS SALT, No. 53, FINDER STREET, G. T. MADRAS.

చివ్ర లెటు మోటారుబండ్లు CHEVRELETT MOTOR CARS

ప్రపంచమంతటను చవుకయగు మోటారుబండి యిదియే వెల 3600/- రూపాయిలు మీరు 3600 యిచ్చి యీబండిని కొని ఒక లైసెన్సుగమూత్రమే 15 రూపాయిలు ఖర్చుపెట్ట వలెను. ఈక్రింది ఆధనపు సామానులు కొన నక్కరలేదు.

ఒక స్పీరుటైరు ట్యూబు 100-0-0 స్పీడుమీటరు 60-0-0 మాగ్నెటోవాటిఫికేషన్ 250-0-0 సెల్ ఫోన్ ప్రైవరు 400-0-0 మొత్తము. రు. 810-0-0

మీరు యీబండిని కొనినయెడల సుఖముగా నిడించవచ్చును. మొదట చవుకయని ప్రయత్ని పూర్తి సాదు గ్రలు లేనిది కొనినయెడల, చివరకు యెప్పుడు వచ్చు అనును. రు 3600 లో 810 తీసివేసిన రు 2790 యగును.

ఈ బండిని ప్రతి ప్రయోగ సామగ్రితో రయారతేయడమయినది చాలకాలము మున్ను—యెంత విషయ ములను బ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును. స్థలంకనిగిని, అడ్డకిగాని అమాల్మమైన బండియొక్కను ప్రయత్ని. స్పీడుసామా నులు యెప్పుడున్న అంకియొక్కను వోరకును. గుంటూరు, కృష్ణా, గోదావరి, విశాఖపట్నం నలు ఏజెంట్లు.

కరస్పాడయ్య 9 బ్రాడ్వే } యింగ్లీషు సైకలు మోటారుబండ్లొర్పిగుకంపెని
మద్రాసు అని
వ్రాయవలెను. కాకినాడ, మద్రాసు.

శ్రీయుత పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారి

గ్రంథ రాజములు

చదువును!	సాక్షి	ఆనందింపుడు!	
మొకటిభాగము 2—0—0	రెండవ భాగము 2—0—0	మూడవభాగం 1—8—0	
1 కల్యాణరాధాకృష్ణము	రు. 0. 8. 0	10 వర్ణరాధాకృష్ణము	0-12-0
2 పాదుకాపట్టాభిషేకము	1. 4. 0	11 కోకిల	0-12-0
3 కవచానురాధాకృష్ణము	0-12-0	12 సరస్వతి	1- 0. 0
4 విజయరాధాకృష్ణము	1- 0. 0	13 బుద్ధబోధము	1- 0. 0
5 రాధాకృష్ణము	0- 8. 0	14 ప్రపంచచారిత్రము	1- 0. 0
6 విప్రవాచామణి	0. 12. 0	15 ప్రకీర్ణపద్యాన వ్యాసములు	1- 4. 0
7 కంఠాధరము (కొత్తకూర్పు)	1. 0. 0	16 పూర్ణము (కొత్తకూర్పు 3 టైపులము)	1- 0. 0
8 వృద్ధవివాహము	0. 8. 0	17 పాంశధర	0. 8. 0
9 హాస్యకల్పరి	0. 12. 0		

కావ్యలక్షణాదులకొరకు పంపబడును.

వలయువారు పానుగంటి రాజారావు, విశాఖపట్నం గోదావరిజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

తామర తైలము — తామర, తిట్ల, గజ్జికి మంచిది

రాజారాణి గుర్తుగల తామర తైలము పూజనీయములగు చాల మంచినుండుతో రయారు

చేయబడి ప్రాఖ్యాతిగాంచినది. డబ్బీ 1-8 0-6-0.

అమ్మకాంబవము డిపో, మదరాసు

100 కి నూరు గుణ మైనవి.

హ-హ-య-నే-హ

అవ. ఔషధమును నేనించుటచే క్రమము తప్పింపుటకు వేరుట, బాగుటచేయవచ్చును కలుగునొప్పులు మెల అమెరుగా పోవుట, మూర్చ, గడ్డలు మొకలగునవి. పూచీగా కుదురును. గుణమియ్యనితో నైకము వాపనీయబడును.

HAKIM ABDUL HAJI,
P. O. Kamtaul,
Darbhanga B. G. O.

MONEY Making Book.

"Key to fortune" (in Press)

Sent FREE on request agents, and supplies of Patent medicines, Books, Watches, Clocks etc., at cheapest rates.

Apply to Pearl & Co
Victoria Gardens, Bombay.

మలయచందనము

గనేరియా అవ. ఔషధమునకు మోతాదు

తక్కువ లేదు. దీనినిగోరే యె లేదు ఎటువై, తెలుపు, కచ్చు, అవ. మోతాదు 9 భాగము 2 X 2 X 2 మును 1. 1. 1. పూటలలో మున్ను. డ్రీబు అవ. వ్యానులకు మోతాదు ఇది కాకొక భాగము (251) డబ్బీ 1. 8. 0. 2. 4. 0.

గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం(గోదావరిజిల్లా).

తేలయిన న్యు కే కే

"మంగలి కత్తులు"

కత్తు లా శ ము లు.

అంధ్రప్రదేశ్ లోనే చేయబడినది. ప్రాకృతమింపును.

మొదటే ధరల క్లాటలగుటకు వ్రాయుడు.

బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్

కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు etc.

కెడ్రాథరం. (గోదావరిజిల్లా)

కెడ్రాథరం అవ. "ఇండస్ట్రీ" కెడ్రాథరం.

భారత ప్రెస్, మహామండల యాజమాన్యముక్రింద

హిందూదేశీయచిత్రకళా

ప్రదర్శనముచిత్ర కళావిక్రయము

1928 సం॥ మార్చి నెలలో జరుగును, నేటి స్థలము తరువాత తెలుపబడును. (ప్రదర్శనమునకు పంపుసామానులన్నియు ఈదిగువ చిరునామాకు ఫిల్టరకి నెలకొనినట్లుగా పంపవలెను. వివరములకు ఈ చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

Mrs. Rukmini Lakshmi pathi, B. A.
Joint Secy. Bharata tri Maha Mandalam
Post Box No. 369, Madras

చరక సంహిత

సూత్రసానము - చక్కని వ్యాఖ్యానముతో

తెనుగున

అచ్చుబడి తయారుగా నున్నది.

776 పుటలు-రూ 10 లే

కొద్ది కాపీలు మాత్ర మున్నవి.

అమ్మకాంబ :

(8787)

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీకవి సి. ఎ. ఎం. వి. సి. యం

మేనేజింగు డైరెక్టరు

అంధ్రప్రదేశ్ ప్రదర్శన ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

19, హానిస్కోట్, మాంబురోడ్డు మద్రాసు.

గృహ ప్రాయశ్చిత్యము

(408) ಸಂಖ್ಯೆ : ೩೩೨೨ ಬೆಂಗಳೂರು : ೨೦/೧೨/೨೦೦೦

అమృతాంజనము

పాండురోగము
Serravallo
నెట్టావల్లో
Tonic Wine
టానిక్ వైన్
బలహీనత

బుడ్డి 1-కి ధర రూ 3-4-0, 3 బుడ్డు ధర రూ 9-4-0.

డ్జబ్యూ.ఇ.స్మిత్ అండ్ కో., (లిమిటెడ్) మాంటురోడ్, మద్రాసు

W. E. Smith & Co, Ltd., Mount Road, Madras.

ఇది మిక్కిలి లాభకరమైనది!

ఇది మిక్కిలి లాభకరమైనది!

నేరుగా తయారుచేయునట్టి వారినద్దనుండియే మీకు అవసరమైన ఔషధములను తెప్పించుకొనుదు

Dacca Ayurvedia Pharmacy Ltd.,

The Place For Economy Genuineness & Reliability

ది డక్క ఆయుర్వేదీయ ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

మిశ్రవ్యయమునకు, శ్రేష్ఠత్వమునకు, నమ్మకమునకు ప్రసిద్ధిచెందిన ఔషధశాల

హిందూ దేశమందు అంతటను, బర్మా, సిలోను మొదలగు బాగాలన్నిటిలోను బ్రాంచీలుగలవు.

వ్యాధివివరములు తెలిసిన ఔషధయోగము ఉచితముగా తెలుపబడును. దరఖాస్తు పంపినచో క్యాటలాగు, క్యాటలాగు యినాముగా పంపబడును.

Head Office :—Dacca 8, 8-1 Armenian Street Decca

Calcutta Branches :—Stand Road. Bhawbanipur. Sovabazar. Bow Bazar.

సిద్ధ ముకరధ్వజ

(ఔషధ్యు
రత్న వల్లి
920 పుట)

ఇది ఆయుర్వేద ఔషధములలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధి చెందియున్నది.

ఇందు శుద్ధిచేసిన రసము, ఐంగూరము, కబ్బరి, కచ్చకమ్మరము మొదలగు వివిధరస ప్రత్యేకములు చేరియున్నది. ప్రైగ్రంథములాని యోగము ప్రకారము నిర్మవముగా మూల కాయము చేయబడియున్నది.

ఈ శ్రేష్ఠాచారవివాహ సత్కారాదిద్యుత్యతే. మేధాయోగి కాంతిజననః కామోద్దీప్తవృత్తసాక్షా

బుద్ధి, జయార్థాయానున వృద్ధిచేయును. శరీరమునకు కాంతినిచ్చును. మోక్షు ధాతువుద్వితీసి కామోద్దీప్తము

కాంతినిచ్చును. ఆదిమాత్రము, క్షయ, ముఖరోగములు, మొదలగు ధాతుక్షయకరములకు వ్యాధులలో మోక్షుగ నుక

తయోగకరము. ఉపయోగించువిధానము మందులో బలపబడును. మే 25 మాత్రము రూ 5-0-0

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ లిమిటెడ్ వనూలైన మూలధనము 1,12,925.

జాక్షరు ఆచంట లక్ష్మీవతి బి. యే., ఎమ్. బి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపించబడినది.

19 వానిరోడ్డు మాంటురోడ్డు, మద్రాసు.

నిర్వహణకు తయారుచేయబడిన కాస్త్రీయ ఔషధములకు ప్రతీనిష్ఠా. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

మీ సభ్యులందుల వలనను, ఇతరు కూడ ఇదేమో స్వయంగా చేయుచుండుట వలనను మీ సహృదయు.

ప్రబ్రాంచీలు:— (1) 185, మాంటురోడ్డు, మద్రాసు, (2) హైరోడ్డు, తిరువళి,

(3) 402, టంక కాలనీఫి, మద్రాసు. (4) 2, బజారు రోడ్డు, రాయచోట-మద్రాసు.

కే న రి ర త్న త్ర య ము

లోధ

గర్భావరోగ నివారణ:—శ్రీలక్ష్మ గలగు ఋతుశూల లిపిస్తీ కామందు, అకాలబిస్తీ, మైలూక్రిగాన రక్తస్థరాన పోవుట మనుమరోగము, సంభావనానర, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, శూలికావారము, క్షిణోష్ణము, అరకాళ్లు, అరచేతులమంట మొదలగు శ్రీల వర్మ వ్యాధులకు వీధి
రూ 12 కొమ్మ 2-0-0; 6 కొమ్మ 1-10-0

అమృత

రక్తశుద్ధి (ద్రావకము:—ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అదర్శము, క్షిణోష్ణము, శూలికావారము, కడుపులో వంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమునకు కాంతిని ముఖమునకు తెచ్చును నిచ్చును.
12 కొమ్మ 2-0-0; 6 కొమ్మ 1-10-0,

అరక

పర్యవ్వరనివారణ

దీనిని 6 కొమ్మ 2-0-0; 3 కొమ్మ 1-0-0; 1 కొమ్మ 0-5-0

కే న రి కు టీ రం,

(68) ఆయుర్వేద అనుషధకాల, హరిమ కమిషనర ఆఫీసుకోడ్డు, ఎర్రుంజూరు, మద్రాసు.

హెచ్చరిక!

సాధారణ అరోగ్యముల జనుల వారికి మిక్కిలి అధిక దేశాధార్థ్యము కావలయుననిచో.

“అతంకనిగ్రహ”

మౌరతే వారికి వీర నుండినది తరచు అమృతము— దీనిని 1 రూపాయ మాత్రము. త్వరపడును.

మ రి యా

ఏలాటిసంగతులు మీకు కావలయుననిన ప్రాసిత అమృతే గమనించెదము లేదా మా ప్రసిద్ధపుస్తకం కామకాస్త్రమునకు గాను వ్రాయును. ఈపుస్తకం యిహం. కనాలు భర్తలుకూడ గీడు వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవింద్.

అతంకనిగ్రహ ఔషధాలయము.

26 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.